

PR 8.5.1 PROGRAM DE REZIDENȚIAT

Redacție: 08

Data: 21.02.2020

Pag. 1/45

**MINISTERUL SĂNĂȚĂȚII, MUNCII ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AL REPUBLICII MOLDOVA**

**UNIVERSITATEA DE STAT DE MEDICINĂ ȘI FARMACIE
„NICOLAE TESTEMIȚANU”**

FACULTATEA DE REZIDENȚIAT

**PROGRAM DE INSTRUIRE
PRIN REZIDENȚIAT LA SPECIALITATEA
MEDICINĂ INTERNĂ**

Codul specialității: 0912.1.25

Durata de studii: 4 ani

Chișinău 2020

PR 8.5.1 PROGRAM DE REZIDENȚIAT

Redacție: 08

Data: 21.02.2020

Pag. 2/45

COORDONAT

Ministrul Sănătății, Muncii și
Protecției Sociale al RM

"28" decembrie 2020

APROB

Rectorul USMF „Nicolae Testemițanu”
dr. hab. șt. med., profesor universitar
Ceban Emil

"13" decembrie 2020

Programul a fost discutat și aprobat la:

ședința Consiliului de Management al Calității

din „17” decembrie 2020 proces verbal nr. 12

Vicepreședinte al Consiliului de Management al Calității

dr. hab. șt. med., prof. univ., Cernețchi Olga

ședința Consiliului Facultății de Rezidențiat

din „19” octombrie 2020 proces verbal nr. 1

Decanul Facultății de Rezidențiat

dr. hab. șt. med., prof. univ., Grib Livi

ședința Comisiei Metodice de Profil „Medicină Internă”

din „19” februarie 2020 proces verbal nr. 2

Președintele Comisiei Metodice de Profil

dr. hab. șt. med., prof. univ., Matcovschi Sergiu

ședința Disciplinei Medicină Internă – Sinteze clinice

din „30” ianuarie 2020 proces verbal nr. 7

Șef disciplină, dr. hab.șt. med.,

prof. univ., Matcovschi Sergiu

Programul a fost elaborat de colectivul de autori:

Matcovschi Sergiu, dr. hab. șt. med., prof. univ.

Dumitraș Tatiana, dr. șt. med., conf. univ.

PR 8.5.1 PROGRAM DE REZIDENȚIAT

Redacție: 08

Data: 21.02.2020

Pag. 3/45

I. SCOPUL SPECIALITĂȚII

Scopul principal în pregătirea postuniversitară a medicilor rezidenți la specialitatea Medicină internă constă în acumularea deprinderilor profesionale, concomitent cu îmbogățirea în continuare a cunoștințelor teoretice (fundamentale, preclinice și de specialitate) pentru a efectua independent și la un nivel modern activități prevăzute de „Standardul de formare profesională a medicilor în rezidențiat la specializarea Medicină internă”.

II. OBIECTIVELE DE FORMARE ÎN CADRUL SPECIALITĂȚII MEDICINĂ INTERNĂ:

La nivel de cunoaștere și înțelegere:

- să cunoască variantele clinico-evolutive (tipice și atipice) ale maladiilor organelor interne;
- să înțeleagă principiile de management al pacienților cu comorbidități multiple.

La nivel de aplicare

- să practice medicina bazată pe dovezi;
- să aplice cunoștințele acumulate în tratamentul stărilor de urgență;
- să poată utiliza paratajul medical din secțiile de Medicină internă;
- să analizeze rezultatele consultării altor specialiști și să le integreze în strategii de diagnostic, tratament și îngrijire pentru pacientul individual;
- să poată îndeplini mai multe roluri, inclusiv sfatul clinic medical, educația medicală, diseminarea cunoștințelor medicale.

La nivel de integrare

- să evalueze severitatea și să prognozeze evoluția maladiilor organelor interne;
- să poată selecta investigațiile necesare la pacientul concret;
- să poată interpreta corect rezultatele investigațiilor paraclinice;
- să aplice cunoștințele acumulate în abordarea holistică și tratamentul pacientului cu boli complexe, cu multimorbidități, ținând cont de principiile etice și luând în considerare toți factorii psihosociali și medicali pentru a ameliora calitatea vieții.

III. CONȚINUTUL DE BAZĂ AL PROGRAMULUI DE INSTRUIRE

LA SPECIALITATEA MEDICINĂ INTERNĂ

A. STRUCTURA PE ANI A PROGRAMULUI DE STUDII

Anexa 1. Structura programului de studii pe ani

Nr d/o	Denumirea modului	Anul de studii	Durata, săptămâni	Ore didactice			total ore didactice	Activitate clinică (ore)	Total ore
				Curs	lucrări practice	seminare			
1.	Medicină internă	I	45	90	450	135	675	945	1620
2.	Medicină internă	II	11	22	110	33	165	231	396
3.	Pneumologie	II	6	12	60	18	90	126	216
4.	Alergologie	II	2	4	20	6	30	42	72
5.	Ftiziologie	II	4	8	39	13	60	84	144
6.	Cardiologie	II	6	14	48	28	90	126	216
7.	Gastroenterologie	II	6	14	52	24	90	126	216
8.	Reumatologie	II	4	12	36	12	60	84	144

PR 8.5.1 PROGRAM DE REZIDENȚIAT**Redacție: 08****Data: 21.02.2020****Pag. 4/45**

9.	Nefrologie	II	4	14	32	14	60	84	144
10.	Boli infecțioase	II	2	6	18	6	30	42	72
11.	Medicină internă	III	15	30	105	90	225	315	540
12.	Stagiu practic – Medicină internă	III	12	-	-	-	-	432	432
13.	Endocrinologie	III	4	16	27	17	60	84	144
14.	Hematologie	III	4	10	30	20	60	84	144
15.	Terapie intensivă	III	4	10	30	20	60	84	144
16.	Neurologie	III	2	10	10	10	30	42	72
17.	Bazele ecografiei	III	4	20	30	10	60	84	144
18.	Medicină internă	IV	33	56	224	215	495	693	1188
19.	Stagiu practic – Medicină internă	IV	12	-	-	-	-	432	432
Total			180	348	1321	671	2340	4140	6480

Anexa 2. Repartizarea modulelor conform bazelor clinice

Nr d/o	Denumirea modului	Anul de studii	Durata, săptămâni	Baza clinică
1.	Medicină internă	I	45	Departamentul Medicină Internă, Disciplina Medicină internă - Sinteze clinice
2.	Medicină internă	II	11	Departamentul Medicină Internă, Disciplina Medicină internă - Sinteze clinice
3.	Pneumologie	II	6	Departamentul Medicină Internă, Disciplina de pneumologie și alergologie
4.	Alergologie	II	2	Departamentul Medicină Internă, Disciplina de pneumologie și alergologie
5.	Ftiziologie	II	4	Catedra Pneumoftiziologie
6.	Cardiologie	II	6	Departamentul Medicină Internă, Disciplina de cardiologie
7.	Gastroenterologie	II	6	Departamentul Medicină Internă, Disciplina de gastroenterologie
8.	Reumatologie	II	4	Departamentul Medicină Internă, Disciplina de reumatologie și nefrologie
9.	Nefrologie	II	4	Departamentul Medicină Internă, Disciplina de reumatologie și nefrologie
10.	Boli infecțioase	II	2	Catedra de Boli infecțioase
11.	Medicină internă	III	15	Departamentul Medicină Internă, Disciplina Medicină internă - Sinteze clinice
12.	Endocrinologie	III	4	Catedra de endocrinologie
13.	Hematologie	III	4	Departamentul Medicină Internă, Disciplina de hematologie
14.	Terapie intensivă	III	4	Catedra Anesteziologie și Reanimatologie nr. 2
15.	Neurologie	III	2	Catedra de Neurologie nr.2
16.	Stagiu practic – Medicină internă	III	12	Secțiile Medicină internă ale spitalelor raionale
17.	Bazele ecografiei	III	4	Departamentul Medicină Internă, Disciplina de gastroenterologie
18.	Medicină internă	IV	33	Departamentul Medicină internă, Disciplina Medicină internă - Sinteze clinice
19.	Stagiu practic – Medicină internă	IV	12	Secțiile Medicină internă ale spitalelor raionale

PR 8.5.1 PROGRAM DE REZIDENȚIAT**Redacție: 08****Data: 21.02.2020****Pag. 5/45****B. PLANUL TEMATIC AL CURSURILOR, SEMINARELOR ȘI A LUCRĂRILOR PRACTICE PE ANI DE STUDII**

Nr d/o	Denumirea modului și a temelor	Ore didactice			Total ore didactice	Activitate clinică (ore)	Total ore
		Curs	lucrări practice	seminare			
Anul I							
Modul de specialitate: MEDICINĂ INTERNĂ							
1.	Etica și deontologia medicală.	2	10	3	15	21	36
2.	Aspecte de tanatologie.	2	10	3	15	21	36
3.	Metode clasice și moderne de examinare a pacientului.	2	10	3	15	21	36
4.	Raționamentul clinic. Principiile generale de diagnostic.	2	10	3	15	21	36
5.	Sindromul de condensare pulmonară.	2	10	3	15	21	36
6.	Pneumonia comunitară.	2	10	3	15	21	36
7.	Pneumoniile virale. Aspecte clinico-paraclinice ale infecției cu COVID-19.	2	10	3	15	21	36
8.	Pneumonia nosocomială.	2	10	3	15	21	36
9.	Traheobronșita acută.	2	10	3	15	21	36
10.	Hemoptizia.	2	10	3	15	21	36
11.	Tusea cronică.	2	10	3	15	21	36
12.	Sindromul bronhoobstructiv.	2	10	3	15	21	36
13.	Bronhopneumopatia obstructivă cronică.	2	10	3	15	21	36
14.	Astmul bronșic.	2	10	3	15	21	36
15.	Bolile pleurei (pleurita, revărsatul pleural, empiemul pleural, pneumotoraxul spontan și indus).	2	10	3	15	21	36
16.	Afecțiunile bronhopulmonare cauzate de factori de mediu (bolile profesionale): pneumoconiozele, astmul bronșic profesional, afecțiuni cauzate de inhalarea de gaze iritante.	2	10	3	15	21	36
17.	Cordul pulmonar cronic.	2	10	3	15	21	36
18.	Hipertensiunea pulmonară primară și secundară.	2	10	3	15	21	36
19.	Insuficiența respiratorie (acută și cronică).	2	10	3	15	21	36
20.	Eozinofiliile pulmonare.	2	10	3	15	21	36
21.	Plămânul de stază.	2	10	3	15	21	36
22.	Sindromul edematos	2	10	3	15	21	36
23.	Durerea toracică	2	10	3	15	21	36
24.	Insuficiența cardiacă (acută, cronică)	2	10	3	15	21	36
25.	Insuficiența vasculară acută	2	10	3	15	21	36
26.	Hipertensiunea arterială primară (esențială) și secundară.	2	10	3	15	21	36
27.	Dislipidemiile.	2	10	3	15	21	36
28.	Cardiopia ischemică.	2	10	3	15	21	36
29.	Febra reumatismală.	2	10	3	15	21	36
30.	Valvulopatiile mitrale, aortice, pulmonare, tricuspidiene	2	10	3	15	21	36
31.	Endocardita infecțioasă	2	10	3	15	21	36
32.	Miocarditele	2	10	3	15	21	36
33.	Pericarditele	2	10	3	15	21	36

PR 8.5.1 PROGRAM DE REZIDENȚIAT**Redacție: 08****Data: 21.02.2020****Pag. 6/45**

Nr d/o	Denumirea modului și a temelor	Ore didactice			Total ore didactice	Activitate clinică (ore)	Total ore
		Curs	lucrări practice	seminare			
34.	Cardiomiopatiile secundare (în boli endocrine, metabolice ș. a.).	2	10	3	15	21	36
35.	Manifestări cardiace în boli ale țesutului conjunctiv și vasculite sistemice	2	10	3	15	21	36
36.	Bolile arterelor periferice (arteriopatia obliterantă, trombangiita obliterantă, obstrucție arterială acută periferică, sindromul și boala Raynaud). Bolile aortei (anevrismul disecant, aortite).	2	10	3	15	21	36
37.	Bolile venelor (tromboza venei cave superioare, tromboza venei cave inferioare)	2	10	3	15	21	36
38.	Durerea abdominală	2	10	3	15	21	36
39.	Dispepsiile funcționale.	2	10	3	15	21	36
40.	Gastritele acute și cronice	2	10	3	15	21	36
41.	Boala ulceroasă (ulcer peptic) a stomacului și duodenului.	2	10	3	15	21	36
42.	Ulcerul gastric simptomatic	2	10	3	15	21	36
43.	Bolile stomacului operat.	2	10	3	15	21	36
44.	Constipația	2	10	3	15	21	36
45.	Colitele și enterocolitele cronice	2	12	3	15	21	36
46.	Total ore modul	90	450	135	675	945	1620

Anul II**Modul de specialitate: MEDICINĂ INTERNĂ**

1.	Colita ulceroasă nespecifică.	2	10	3	15	21	36
2.	Boala Crohn.	2	10	3	15	21	36
3.	Boala Whipple.	2	10	3	15	21	36
4.	Sindromul intestinului iritabil.	2	10	3	15	21	36
5.	Diareea cronică.	2	10	3	15	21	36
6.	Sindromul de malabsorbție.	2	10	3	15	21	36
7.	Ischemia intestinală acută și cronică.	2	10	3	15	21	36
8.	Bolile diverticulare ale tractului digestiv.	2	10	3	15	21	36
9.	Hemoragia digestivă (aspecte medicale).	2	10	3	15	21	36
10.	Sindromul de hipertensiune portală.	2	10	3	15	21	36
11.	Cirozele hepatice.	2	10	3	15	21	36
12.	Total ore modul	22	110	33	165	231	396

Modul de specialitate: PNEUMOLOGIE

1.	Abordarea pacientului cu boli ale sistemului respirator. Metode de examinare clinică și paraclinică.	1	5	1	7	10	17
2.	Clasificările bolilor sistemului respirator și principiile de formulare a diagnosticului în pneumologie.	1	5	1	7	10	17
3.	Sindromul mediastinal.	1	5	2	8	11	19
4.	Sindromul de detresă respiratorie a adultului.	1	5	2	8	11	19
5.	Afectările pulmonare în colagenoze.	1	5	2	8	11	19
6.	Afectările pulmonare în vasculitele sistemice.	1	5	2	8	10	18
7.	Fibroza chistică.	1	5	1	7	10	17
8.	Pneumopatiile interstițiale idiopatice și secundare.	1	5	2	8	11	19

PR 8.5.1 PROGRAM DE REZIDENȚIAT**Redacție: 08****Data: 21.02.2020****Pag. 7/45**

Nr d/o	Denumirea modului și a temelor	Ore didactice			Total ore didactice	Activitate clinică (ore)	Total ore
		Curs	lucrări practice	seminare			
9.	Sindromul cavitat.	1	5	2	8	11	19
10.	Malformațiile bronhopulmonare.	1	5	1	7	10	17
11.	Supurațiile bronhopulmonare (abcesul, bronșiectaziile).	1	5	1	7	11	18
12.	Afecțiunile diafragmului.	1	5	1	7	10	17
	Total ore modul	12	60	18	90	126	216

Modul conex: ALERGOLOGIE

1.	Metodologia generală a diagnosticului alergologic. Ancheta alergologică (farmacologică, alimentară, familială), terenul atopic. Probele cutanate. Testele de provocare. Analiza agendei alimentare.	-	2	-	2	4	6
2.	Metodele de laborator de diagnostic al reacțiilor alergice (de tip imediat și întârziat). Reacțiile pseudoalergice.	1	2	-	3	4	7
3.	Alergia la veninuri și înțepături de insecte. Etiopatogenie, manifestări clinice, tratament diferențial, profilaxie.	-	2	-	2	4	6
4.	Dermatita atopică și alergică de contact. Etiopatogenie, manifestări clinice, tratament. Profilaxia și expertiza capacității vitale a muncii.	-	2	-	2	4	6
5.	Urticaria și angioedemul. Angioedemul ereditar. Angioedemul indus de IECA. Variantele etiopatogenice imunologice și nonimunologice. Clinica, tratamentul diferențial și profilaxia.	-	2	1	3	5	8
6.	Alergia medicamentoasă. Definiția. Mecanismele etiopato-genice, clasificarea clinică (manifestări generalizate și cu afectarea preponderentă a organelor și sistemelor). Tabloul clinic. Etapele de diagnostic in vitro și in vivo al alergiei medicamentoase.	1	2	1	4	5	9
7.	Alergia medicamentoasă. Tratamentul: principii generale și tratamentul simptomatic. Profilaxia.	-	2	1	3	4	7
8.	Afecțiunile alergice ale organelor sistemului respirator (rinosinusita alergică, astmul atopic, sindromul Leffler, aspergiloza bronhopulmonară alergică).	1	2	1	4	4	8
9.	Alergia alimentară: manifestări clinice, diagnostic, tratament, profilaxie.	-	2	1	3	4	7
10.	Anafilaxia: manifestări clinice, diagnostic, tratament, profilaxie.	1	2	1	4	4	8
	Total ore modul	4	20	6	30	42	72

Modul conex: FTIZIOLOGIE

1.	Depistarea tuberculozei (Screening-ul TB). Depistarea pasivă. Screening-ul sistematic pentru TB activă (depistarea activă a TB). Examinarea grupelor cu risc sporit de îmbolnăvire de tuberculoză; examinarea grupelor periclitante. Persoanele care necesită vigilență sporită privind tuberculoza, managementul.	-	3	1	4	6	10
----	--	---	---	---	---	---	----

PR 8.5.1 PROGRAM DE REZIDENȚIAT**Redacție: 08****Data: 21.02.2020****Pag. 8/45**

Nr d/o	Denumirea modului și a temelor	Ore didactice			Total ore didactice	Activitate clinică (ore)	Total ore
		Curs	lucrări practice	seminare			
2.	Diagnosticul tuberculozei. Istoricul medical. Evaluarea clinică a bolnavului suspect. Algoritm de diagnostic al tuberculozei. Examenul radiologic. Examenul sputei pentru identificarea <i>Mycobacterium tuberculosis</i> . Realizarea și evaluarea critică a examenelor complementare.	1	3	1	5	6	11
3.	Clasificarea clinică a tuberculozei. Caracteristica procesului tuberculos. Fazele procesului tuberculos. Complicațiile tuberculozei. Sechelele posttuberculoase.	-	3	1	4	6	10
4.	Tuberculoza primară. Primoinfecția tuberculoasă latentă.	-	3	1	4	6	10
5.	Tuberculoza pulmonară diseminată.	1	3	1	5	7	12
6.	Tuberculoza pulmonară nodulară.	1	3	1	5	7	12
7.	Tuberculoza pulmonară infiltrativă.	1	3	1	5	6	11
8.	Tuberculoza pulmonară fibro-cavitară.	1	3	1	5	7	12
9.	Pleurezia tuberculoasă.	1	3	1	5	6	11
10.	Tuberculoza asociată cu alte boli (diabet zaharat, alcoolism, HIV-infecția, maladiile tractului gastro-intestinal).	-	3	1	4	7	11
11.	Diagnosticul și asistența medicală ale complicațiilor tuberculozei.	1	3	1	5	7	12
12.	Măsuri de prevenire și combatere a tuberculozei conform strategiei DOTS. Programul Național de combatere a tuberculozei.	-	3	1	4	7	11
13.	Tuberculoza extrapulmonară.	1	3	1	5	6	11
Total ore modul		8	39	13	60	84	144
Modul conex: CARDIOLOGIE							
1.	Abordarea pacientului cu patologie cardiovasculară. Incidența patologiilor inimii și vaselor, mortalitatea prin boli cardiovasculare.	-	3	2	5	8	13
2.	Metode de examinare clinică și paraclinică. Metode contemporane de investigații paraclinice.	-	3	2	5	8	13
3.	Cardiologia preventivă.	1	3	2	6	8	14
4.	Hipertensiunea arterială.	1	3	2	6	8	14
5.	Insuficiența cardiacă acută și cronică.	1	3	2	6	8	14
6.	Cardiopatia ischemică. Angina pectorală stabilă.	1	3	1	5	8	13
7.	Sindroame coronariene acute. Angina instabilă. Infarctul miocardic acut.	1	3	2	6	8	14
8.	Tulburări de ritm și conducere.	1	3	3	7	8	15
9.	Tromboembolismul pulmonar.	1	3	1	5	8	13
10.	Șocul cardiogen.	1	3	1	5	8	13
11.	Moartea subită cardiacă.	1	3	1	5	8	13
12.	Bolile aortei (anevrismul disecant, aortite).	1	3	2	6	8	14
13.	Cardiopatiile.	1	3	2	6	8	14
14.	Cordul și sarcina.	1	3	2	6	8	14
15.	Cardiologia intervențională.	1	3	2	6	8	14
16.	Transplantul cardiac.	1	3	1	5	6	11
Total ore modul		14	48	28	90	126	216

PR 8.5.1 PROGRAM DE REZIDENȚIAT**Redacție: 08****Data: 21.02.2020****Pag. 9/45**

Nr d/o	Denumirea modului și a temelor	Ore didactice			Total ore didactice	Activitate clinică (ore)	Total ore
		Curs	lucrări practice	seminare			
Modul conex: GASTROENTEROLOGIE							
1.	Abordarea pacientului cu boli ale sistemului gastrointestinal. Metode de examinare clinică și paraclinică.	-	3	-	3	9	12
2.	Bolile esofagului: boala de reflux gastroesofagian, acalazia cardiei, diverticul de esofag, cancer esofagian.	1	4	1	6	9	15
3.	Hernia hiatală.	1	3	1	5	9	14
4.	Maldigestia și malabsorbția. Fermentopatiile dobândite. Enteropatia glutenică. Sindromul de contaminare bacteriană a intestinului subțire.	1	4	2	7	9	16
5.	Alimentația parenterală.	1	4	2	7	9	16
6.	Hepatitele cronice.	1	3	2	6	9	15
7.	Insuficiența hepatică (acută și cronică). Encefalopatia hepatică.	1	4	2	7	9	16
8.	Tulburări ale metabolismului bilirubinei, fierului și cuprului.	2	4	2	8	9	17
9.	Boala hepatică alcoolică.	1	4	2	7	9	16
10.	Steatoza hepatică nonetilică.	1	3	2	6	9	15
11.	Ficatul și sarcina	1	4	2	7	9	16
12.	Colangitele.	1	4	2	7	9	16
13.	Diagnosticul diferențial în bolile infecțioase și non-infecțioase cu sindrom icteric.	1	4	2	7	9	16
14.	Diagnosticul diferențial în bolile diareice acute.	1	4	2	7	9	16
Total ore modul		14	52	24	90	126	216
Modul conex: REUMATOLOGIE							
1.	Febra reumatismală acută.	1	3	1	5	7	12
2.	Artrita reumatoidă.	1	3	1	5	7	12
3.	Sindromul Sjogren.	1	3	1	5	7	12
4.	Lupusul eritematos sistemic.	1	3	1	5	7	12
5.	Sclerodermia sistemică.	1	3	1	5	7	12
6.	Miopatiile inflamatorii.	1	3	1	5	7	12
7.	Boala mixtă a țesutului conjunctiv.	1	3	1	5	7	12
8.	Vasculitele sistemice.	1	3	1	5	7	12
9.	Spondiloartropatiile seronegative.	1	3	1	5	7	12
10.	Artropatiile microcristaline.	1	3	1	5	7	12
11.	Osteoporoză.	1	3	1	5	7	12
12.	Osteoartrita.	1	3	1	5	7	12
Total ore modul		12	36	12	60	84	144
Modul conex: NEFROLOGIE							
1.	Sindroamele renale.	2	4	2	8	12	20
2.	Nefropatii glomerulare.	2	5	2	9	12	21
3.	Nefropatii tubulointerstițiale.	2	5	2	9	12	21
4.	Infecții urinare.	2	4	2	8	12	20
5.	Maladii renale ereditare.	2	5	2	9	12	21
6.	Insuficiența renală acută.	2	4	2	8	12	20
7.	Boală cronică renală.	2	5	2	9	12	21
Total ore modul		14	32	14	60	84	144

PR 8.5.1 PROGRAM DE REZIDENȚIAT**Redacție: 08****Data: 21.02.2020****Pag. 10/45**

Nr d/o	Denumirea modului și a temelor	Ore didactice			Total ore didactice	Activitate clinică (ore)	Total ore
		Curs	lucrări practice	semi-nare			
1.	Modul conex: BOLI INFECȚIOASE						
2.	Sindromul febril în cadrul bolilor infecțioase.	1	3	1	5	7	12
3.	Diagnosticul diferențial în bolile diareice acute.	1	3	1	5	7	12
4.	Helmintiazele.	1	3	1	5	7	12
5.	Sindrom de meningită și meningoencefalită.	1	3	1	5	7	12
6.	Sindromul eruptiv în cadrul bolilor infecțioase.	1	3	1	5	7	12
7.	Infecțiile oportuniste la pacienții imunocompromiși.	1	3	1	5	7	12
	Total ore modul	6	18	6	30	42	72

Anul III**Modul de specialitate: MEDICINĂ INTERNĂ**

1.	Dischinezia căilor biliare.	2	7	6	15	21	36
2.	Colelitiaza.	2	7	6	15	21	36
3.	Colecistitele.	2	7	6	15	21	36
4.	Sindromul de colestază.	2	7	6	15	21	36
5.	Sindromul postcolecistectomic.	2	7	6	15	21	36
6.	Pancreatita acută și cronică.	2	7	6	15	21	36
7.	Afecțiunile nonchirurgicale ale peritoneului. Ascita.	2	7	6	15	21	36
8.	Sindromul sedimentului urinar patologic.	2	7	6	15	21	36
9.	Sindromul nefritic acut și cronic.	2	7	6	15	21	36
10.	Sindromul nefrotic.	2	7	6	15	21	36
11.	Hipertensiunea arterială renală.	2	7	6	15	21	36
12.	Pielonefritele.	2	7	6	15	21	36
13.	Litiaza urinară.	2	7	6	15	21	36
14.	Amiloidoza.	2	7	6	15	21	36
15.	Vasculopatiile renale.	2	7	6	15	21	36
	Total ore modul	30	105	90	225	315	540

Modul conex: ENDOCRINOLOGIE

1.	Diabetul zaharat.	2	3	2	7	10	17
2.	Comele diabetice.	2	3	2	7	10	17
3.	Bolile hipotalamo-hipofizare.	2	3	2	7	9	16
4.	Bolile tiroidei.	2	3	2	7	10	17
5.	Patologiile paratiroidiene, osteoporoza.	2	3	2	7	8	15
6.	Patologiile suprarenalelor.	2	3	2	7	8	15
7.	Bolile gonadelor.	2	3	2	7	9	16
8.	Obezitatea și subnutriția.	2	3	2	7	10	17
9.	Aspectul exterior al pacienților cu diverse boli endocrine.	-	3	1	4	10	14
	Total ore modul	16	27	17	60	84	144

Modul conex: HEMATOLOGIE

PR 8.5.1 PROGRAM DE REZIDENȚIAT**Redacție: 08****Data: 21.02.2020****Pag. 11/45**

Nr d/o	Denumirea modului și a temelor	Ore didactice			Total ore didactice	Activitate clinică (ore)	Total ore
		Curs	lucrări practice	seminare			
1.	Diagnosticul și tratamentul anemiilor ca rezultat al dereglării formării eritrocitelor.	1	3	2	6	9	15
2.	Diagnosticul diferențial și tratamentul anemiilor hemolitice.	1	3	2	6	9	15
3.	Diagnosticul și principiile de tratament al leucemiilor acute.	1	3	2	6	9	15
4.	Diagnosticul și principiile de tratament al leucemiilor cronice.	1	3	2	6	9	15
5.	Diagnosticul și diagnosticul diferențial al limfoamelor maligne.	1	3	2	6	8	14
6.	Dereglările hemostazei primare.	1	3	2	6	8	14
7.	Dereglările hemostazei secundare.	1	3	2	6	8	14
8.	Diagnosticul și tratamentul sindromului de coagulare intravascular diseminat.	1	3	2	6	8	14
9.	Diagnosticul diferențial al limfadenopatiilor.	1	3	2	6	8	14
10.	Diagnosticul diferențial al splenomegaliilor.	1	3	2	6	8	14
Total ore modul		10	30	20	60	84	144
Modul conex: TERAPIE INTENSIVĂ							
1.	Sindromul algic.	1	3	2	6	8	14
2.	Insuficiența respiratorie acută.	1	3	2	6	8	14
3.	Insuficiența cardiovasculară acută.	1	3	2	6	8	14
4.	Tulburările echilibrului acido-bazic.	1	3	2	6	8	14
5.	Tulburările echilibrului hidroelectrolitic.	1	3	2	6	8	14
6.	Nutriția parenterală, enterală și combinată.	1	3	2	6	8	14
7.	Stările terminale.	1	3	2	6	9	15
8.	Comele. Managementul pacientul în stare de comă.	1	3	2	6	9	15
9.	Șocul hipovolemic, cardiogen, distributiv, obstructiv.	1	3	2	6	9	15
10.	Stările septice	1	3	2	6	9	15
Total ore modul		10	30	20	60	84	144
Modul conex: NEUROLOGIE							
1.	Metodica de examinare și scale internaționale de testare a pacienților neurologici.	1	1	1	3	5	8
2.	Metode de investigații utilizate în neurologie: neuroimagistice, neurofiziologice.	1	1	1	3	5	8
3.	Migrena și alte cefalei.	1	-	2	3	4	7
4.	Stările comatoase – comele.	1	2	-	3	4	7
5.	Boala cerebro-vasculară. Etiologia, factorii de risc, clasificarea. Accident vascular cerebral ischemic, accident ischemic tranzitor, principii de tratament. Profilaxia primară și secundară.	1	1	1	3	4	7
6.	Boala cerebro-vasculară. Hemoragia subahnoidiană, accident vascular cerebral hemoragic, principii de tratament.	1	1	1	3	4	7

PR 8.5.1 PROGRAM DE REZIDENȚIAT**Redacție: 08****Data: 21.02.2020****Pag. 12/45**

Nr d/o	Denumirea modului și a temelor	Ore didactice			Total ore didactice	Activitate clinică (ore)	Total ore
		Curs	lucrări practice	semi-nare			
7.	Stări paroxismale în neurologie. Epilepsia. Status epilepticus. Sincope.	1	1	1	3	4	7
8.	Traumele cranio-cerebrale.	1	-	2	3	4	7
9.	Tumorile cerebrale. Sindromul de hipertensiune intracraniană și compresie cerebrală.	1	1	1	3	4	7
10.	Neuroinfecțiile. Meningitele și encefalitele primare și secundare.	1	2	-	3	4	7
Total ore modul		10	10	10	30	42	72
Modul conex: BAZELE ECOGRAFIEI							
1.	Fizica ultrasunetelor. Echipamente folosite în ecografie, pornirea aparatului, selectarea transductoarelor. Reglarea parametrilor tehnici ai imaginii.	1	3	-	4	4	8
2.	Artefacte întâlnite în ultrasonografie. Optimizarea imaginii și reducerea artefactelor. Măsurători pe imagine. Salvarea imaginii. Semiologia ultrasonografică de bază. Structura și redactarea unui buletin ecografic.	1	3	-	4	5	9
3.	Ficatul: identificarea organului, vizualizarea principalelor elemente anatomice (hilul hepatic, patul veziculei biliare, ligamentul rotund, lobii și segmentele); precizarea raporturilor anatomice cu organe învecinate.	1	3	1	5	5	10
4.	Sistemul venos port (evidențierea și măsurarea elementelor componente (vena portă, vena mezenterică superioară, vena splenică).	1	3	1	5	5	10
5.	Căile biliare (evidențierea și măsurarea căilor biliare intrahepatice (ductul hepatic drept și stâng) și extrahepatice). Colecistul (evidențierea colecistului, identificarea componentelor anatomice, măsurarea lumenului și pereților, identificarea raporturilor anatomice principale).	1	3	1	5	4	9
6.	Pancreasul (evidențierea pancreasului (cu elemente anatomice importante), identificarea capsulei pancreatice și a țesutului grăos peripancreatic, identificarea organelor cu care pancreasul intră în raport direct).	1	3	1	5	4	9
7.	Splina (identificarea și măsurarea splinei, vizualizarea hilului, precizarea elementelor vasculare componente, identificarea organelor cu care splina intră în raport).	1	3	1	5	4	9
8.	Aorta (identificare în secțiuni longitudinale și transversal, identificarea vaselor emergente de pe peretele anterior și pereții laterali, precizarea raporturilor aortei abdominale)	1	3	1	5	4	9
9.	Vena cavă inferioară (identificarea vasului în secțiuni longitudinale și transversal, identificarea	1	3	1	5	4	9

PR 8.5.1 PROGRAM DE REZIDENȚIAT**Redacție: 08****Data: 21.02.2020****Pag. 13/45**

Nr d/o	Denumirea modului și a temelor	Ore didactice			Total ore didactice	Activitate clinică (ore)	Total ore
		Curs	lucrări practice	semi-nare			
	vaselor emergente, precizarea raporturilor anatomice); țesutul adipos retroperitoneal (identificare și caracterizare).						
10.	Rinichii (evidențierea și măsurarea rinichilor în secțiuni perpendicular, identificarea elementelor componente (parenchim- evaluare, măsurare; sinus; aparat pielo-caliceal, evaluare); identificarea ureterului.	1	3	1	5	4	9
11.	Lojele suprarenaliene (identificarea lojelor suprarenaliene, evaluarea sturcturii glandelor suprarenale, masurarea glandelor suprarenale).	1	3	-	4	4	8
12.	Tubul digestiv (identificarea segmentelor accesibile ultrasonografiei (esofag abdominal, stomac, duoden, intestin subțire și gros), măsurarea pereților, evaluarea conținutului.	1	3	-	4	4	8
13.	Structurile mezentero-epiploice (identificarea mezenterului și a vaselor mezenterice, identificarea recesurilor peritoneale și a spațiilor de acumulare lichidiană, identificarea peritoneului parietal).	1	3	-	4	4	8
14.	Ascita. Reperele ecografice. Aprecierea volumului ascitei.	1	3	1	5	4	9
15.	Vezica urinară (identificarea în condiții de depletie și de vacuitate, evacuarea și măsurarea pereților, identificarea organelor în vecinate)	1	3	-	4	4	8
16.	Prostata, explorare suprapubiană (identificare, măsurare, precizarea lobilor, identificarea organelor cu care prostata intră în raport)	1	3	-	4	4	8
17.	Uterul, explorare suprapubiană (identificare, măsurare, recunoașterea elementelor componente, evaluarea ecostructurii).	1	3	-	4	4	8
18.	Ovare (identificarea și măsurarea ovarelor, evaluarea ecostructurii).	1	3	-	4	4	8
19.	Examinarea spațiului Douglas, identificarea prezenței lichidului în spațiul Douglas.	1	3	-	4	4	8
20.	Cavitățile pleurale (aprecierea prezenței epanșamentului pleural și volumului acestuia).	1	3	1	5	5	10
	Total ore modul	20	30	10	60	84	144

Anul IV**Modul de specialitate: MEDICINĂ INTERNĂ**

1.	Manifestările renale în bolile țesutului conjunctiv.	2	8	8	18	25	43
2.	Manifestările renale în diabetul zaharat.	2	8	8	18	25	43
3.	Tuberculoza renală.	2	8	7	17	24	41
4.	Rinichiul senil.	2	8	7	17	25	42
5.	Artritele infecțioase (gonococică, tuberculoasă, fungică, virală)	2	8	7	17	25	42
6.	Boala Paget.	2	8	7	17	25	42
7.	Mielom multiplu.	2	8	8	18	25	43
8.	Sindromul paraneoplazic.	2	8	8	18	24	42

PR 8.5.1 PROGRAM DE REZIDENȚIAT**Redacție: 08****Data: 21.02.2020****Pag. 14/45**

Nr d/o	Denumirea modului și a temelor	Ore didactice			Total ore didactice	Activitate clinică (ore)	Total ore
		Curs	lucrări practice	semi-nare			
9.	Sindromul articular în maladiile hematologice și endocrine.	2	8	8	18	24	42
10.	Alergozele acute. Șocul anafilactic.	2	8	8	18	24	42
11.	Dermatozele buloase acute: eritemul polimorf exsudativ, sindromul Stevens-Johnson, sindromul Lyell.	2	8	8	18	25	43
12.	Tumorile oaselor (primare și secundare).	2	8	8	18	25	43
13.	Tumorile bronhopulmonare.	2	8	8	18	25	43
14.	Tumorile pleurale.	2	8	8	18	25	43
15.	Tumorile inimii (mixoamele, tumori primitive maligne, tumori secundare).	2	8	8	18	25	43
16.	Tumorile stomacului.	2	8	8	18	25	43
17.	Tumorile hepatice.	2	8	8	18	25	43
18.	Tumorile zonei pancreatoduodenale.	2	8	8	18	25	43
19.	Tumorile intestinului subțire.	2	8	8	18	25	43
20.	Tumorile colorectale.	2	8	8	18	25	43
21.	Tumorile renale și ale glandelor suprarenale.	2	8	8	18	25	43
22.	Tumorile neuroendocrine.	2	8	8	18	25	43
23.	Diagnosticul precoce și diferențial în sindromul febril.	2	8	7	17	25	42
24.	Sepsisul în medicină internă. Etiologia. Criterii diagnostice.	2	8	7	17	25	42
25.	Sindromul insuficienței multiple de organe. Definiția. Principii de tratament.	2	8	7	17	25	42
26.	Sindromul de răspuns inflamator sistemic. Biomarkeri ai inflamației.	2	8	7	17	24	41
27.	Suportul paliativ al pacientului în afecțiunile incurabile în stadiul avansat.	2	8	8	18	24	42
28.	Diagnosticul, tratamentul și profilaxia infecțiilor nosocomiale în medicină internă.	2	8	7	17	24	41
Total ore modul		56	224	215	495	693	1188

PR 8.5.1 PROGRAM DE REZIDENȚIAT

Redacție: 08

Data: 21.02.2020

Pag. 15/45

C. DESCRIEREA DESFAȘURĂȚĂ A MODULELOR DE SPECIALITATE LA PROGRAMUL DE INSTRUIRE

**Anul I
MEDICINĂ INTERNĂ
PLANUL TEMATIC**

Nr.	Denumirea temei
1.	Introducere în medicina internă. Etica și deontologia medicală.
2.	Aspecte de tanatologie.
3.	Metode clasice și moderne de examinare a pacientului.
4.	Raționamentul clinic. Principiile generale de diagnostic.
5.	Sindromul de condensare pulmonară.
6.	Pneumonia comunitară.
7.	Pneumoniile virale. Aspecte clinico-paraclinice ale infecției cu COVID-19.
8.	Pneumonia nosocomială.
9.	Traheobronșita acută.
10.	Hemoptizia.
11.	Tusea cronică.
12.	Sindromul bronhoobstructiv.
13.	Bronhopneumopatia obstructivă cronică.
14.	Astmul bronșic.
15.	Bolile pleurei (pleurita, revărsatul pleural, empiemul pleural, pneumotoraxul spontan și indus).
16.	Afecțiunile bronhopulmonare cauzate de factori de mediu (bolile profesionale): pneumoconiozele, astmul bronșic profesional, afecțiuni cauzate de inhalarea de gaze iritante.
17.	Cordul pulmonar cronic.
18.	Hipertensiunea pulmonară primară și secundară.
19.	Insuficiența respiratorie (acută și cronică).
20.	Eozinofiliile pulmonară.
21.	Plămânul de stază.
22.	Sindromul edematos
23.	Durerea toracică
24.	Insuficiența cardiacă (acută, cronică)
25.	Insuficiența vasculară acută
26.	Hipertensiunea arterială primară (esențială) și secundară.
27.	Dislipidemiile.
28.	Cardiopatia ischemică.
29.	Febra reumatismală.
30.	Valvulopatiile mitrale, aortice, pulmonare, tricuspidiene
31.	Endocardita infecțioasă
32.	Miocarditele
33.	Pericarditele
34.	Cardiomiopatiile secundare (în boli endocrine, metabolice ș. a.).
35.	Manifestări cardiace în boli ale țesutului conjunctiv și vasculite sistemice
36.	Bolile arterelor periferice (arteriopatia obliterantă, trombangiita obliterantă, obstrucție arterială acută periferică, sindromul și boala Raynaud). Bolile aortei (anevrismul disecant, aortite).
37.	Bolile venelor (tromboza venei cave superioare, tromboza venei cave inferioare)
38.	Durerea abdominală
39.	Dispepsiile funcționale.
40.	Gastritele acute și cronice

PR 8.5.1 PROGRAM DE REZIDENȚIAT**Redacție: 08****Data: 21.02.2020****Pag. 16/45**

41.	Boala ulceroasă (ulcer peptic) a stomacului și duodenului.
42.	Ulcerul gastric simptomatic
43.	Bolile stomacului operat.
44.	Constipația
45.	Colitele și enterocolitele cronice

Anul II
MEDICINĂ INTERNĂ
PLANUL TEMATIC

Nr.	Tema
1.	Colita ulceroasă nespecifică.
2.	Boala Crohn.
3.	Boala Whipple.
4.	Sindromul intestinului iritabil.
5.	Diareea cronică.
6.	Sindromul de malabsorbție.
7.	Ischemia intestinală acută și cronică.
8.	Bolile diverticulare ale tractului digestiv.
9.	Hemoragia digestivă (aspecte medicale).
10.	Sindromul de hipertensiune portală.
11.	Cirozele hepatice.

Anul III
MEDICINĂ INTERNĂ
PLANUL TEMATIC

Nr.	Tema
1.	Dischinezia căilor biliare.
2.	Colelitiaza.
3.	Colecistitele.
4.	Sindromul de colestază.
5.	Sindromul postcolecistectomic.
6.	Pancreatita acută și cronică.
7.	Afecțiunile nonchirurgicale ale peritoneului. Ascita.
8.	Sindromul sedimentului urinar patologic.
9.	Sindromul nefritic acut și cronic.
10.	Sindromul nefrotic.
11.	Hipertensiunea arterială renală.
12.	Pielonefritele.
13.	Litiaza urinară.
14.	Amiloidoză.
15.	Vasculopatiile renale.

PR 8.5.1 PROGRAM DE REZIDENȚIAT

Redacție: 08

Data: 21.02.2020

Pag. 17/45

**Anul IV
MEDICINĂ INTERNĂ
PLANUL TEMATIC**

Nr.	Tema
1.	Manifestările renale în bolile țesutului conjunctiv.
2.	Manifestările renale în diabetul zaharat.
3.	Tuberculoza renală.
4.	Rinichiul senil.
5.	Artritele infecțioase (gonococică, tuberculoasă, fungică, virală)
6.	Boala Paget.
7.	Mielom multiplu.
8.	Sindromul paraneoplazic.
9.	Sindromul articular în maladiile hematologice și endocrine.
10.	Alergozele acute. Șocul anafilactic.
11.	Dermatozele buloase acute: eritemul polimorf exsudativ, sindromul Stevens-Johnson, sindromul Lyell.
12.	Tumorile oaselor (primare și secundare).
13.	Tumorile bronhopulmonare.
14.	Tumorile pleurale.
15.	Tumorile inimii (mixoamele, tumori primitive maligne, tumori secundare).
16.	Tumorile stomacului.
17.	Tumorile hepatice.
18.	Tumorile zonei pancreatoduodenale.
19.	Tumorile intestinului subțire.
20.	Tumorile colorectale.
21.	Tumorile renale și ale glandelor suprarenale.
22.	Tumorile neuroendocrine.
23.	Diagnosticul precoce și diferențial în sindromul febril.
24.	Sepsisul în medicină internă. Etiologia. Criterii diagnostice.
25.	Sindromul insuficienței multiple de organe. Definiția. Principii de tratament.
26.	Sindromul de răspuns inflamator sistemic. Biomarkeri ai inflamației.
27.	Suportul paliativ al pacientului în afecțiunile incurabile în stadiul avansat.
28.	Diagnosticul, tratamentul și profilaxia infecțiilor nosocomiale în medicină internă.

D. DESCRIEREA DESFAȘURATĂ A MODULELOR CONEXE LA PROGRAMULUI DE INSTRUIRE.

**Anul II
PNEUMOLOGIE
Planul tematic**

Nr.	Tema
1.	Abordarea pacientului cu boli ale sistemului respirator. Metode de examinare clinică și paraclinică.
2.	Clasificările bolilor sistemului respirator și principiile de formulare a diagnosticului în pneumologie.

PR 8.5.1 PROGRAM DE REZIDENȚIAT

Redacție: 08

Data: 21.02.2020

Pag. 18/45

3.	Sindromul mediastinal.
4.	Sindromul de detresă respiratorie a adultului.
5.	Afectările pulmonare în colagenoze.
6.	Afectările pulmonare în vasculitele sistemice.
7.	Fibroza chistică.
8.	Pneumopatiile interstițiale idiopatice și secundare.
9.	Sindromul cavitat.
10.	Malformațiile bronhopulmonare.
11.	Supurațiile bronhopulmonare (abcesul, bronșiectaziile).
12.	Afecțiunile diafragmului.

Volumul asistenței medicale și limitele de competență

Nivel de însușire

A - asistat

I - interpretat

E – efectuat.

Denumirea deprinderii practice	Nivelul	Volumul
PEF-metria (peak expiratory flow)	E	50
Spirometria	I	50
Bodypletismografia	I	20
Examenului gazelor sanguine și a echilibrului acidobazic	I	30
Radiografia toracelui	I	50
Tomografia computerizată a toracelui	I	50
Fibrobronhoscopia	A	20
Ecografia toracelui	A/I	10
Scintigrafia de ventilație/ perfuzie a plămânilor	I	10
Lavajul bronhoalveolar	I	10
Toracocenteza	E	10
Tratamentul crizei de astm bronșic	E	5
Oxigenoterapia prin mască	E	20

BIBLIOGRAFIE:

1. Botnaru V., Chesov D., Corlăteanu A., ș.a. Pneumologie. Chișinău, 2018, 732 p.
2. Botnaru V., Munteanu O., Balica I., Botnaru I. Imagistica toracică în cazuri clinice comentate. Chișinău, 2012.
3. Botnaru V., Rusu D., Chesov D., Brocovschi V. Pneumoniile. Chișinău, 2010, 352 p.

ALERGOLOGIE

Planul tematic

Nr.	Tema
1.	Metodologia generală a diagnosticului alergologic. Ancheta alergologică (farmacologică, alimentară, familială), terenul atopic. Probele cutanate. Testele de provocare. Analiza agendei alimentare.
2.	Metodele de laborator de diagnostic al reacțiilor alergice (de tip imediat și întârziat). Reacțiile pseudoalergice.
3.	Alergia la veninuri și înțepături de insecte. Etiopatogenie, manifestări clinice, tratament diferențial, profilaxie.

PR 8.5.1 PROGRAM DE REZIDENȚIAT

Redacție: 08

Data: 21.02.2020

Pag. 19/45

4.	Dermatita atopică și alergică de contact. Etiopatogenie, manifestări clinice, tratament. Profilaxia și expertiza capacității vitale a muncii.
5.	Urticaria și angioedemul. Angioedemul ereditar. Angioedemul indus de IECA. Variantele etiopatogenice imunologice și nonimunologice. Clinica, tratamentul diferențial și profilaxia.
6.	Alergia medicamentoasă. Definiția. Mecanismele etiopato-genice, clasificarea clinică (manifestări generalizate și cu afectarea preponderentă a organelor și sistemelor). Tabloul clinic. Etapele de diagnostic in vitro și in vivo al alergiei medicamentoase.
7.	Alergia medicamentoasă. Tratamentul: principii generale și tratamentul simptomatic. Profilaxia.
8.	Afecțiunile alergice ale organelor sistemului respirator (rinosinusita alergică, astmul atopic, sindromul Leffler, aspergiloza bronhopulmonară alergică).
9.	Alergia alimentară: manifestări clinice, diagnostic, tratament, profilaxie.
10.	Anafilaxia: manifestări clinice, diagnostic, tratament, profilaxie.

Volumul asistenței medicale și limitele de competență

Nivel de însușire

A - asistat

I - interpretat

E – efectuat.

Denumirea deprinderii practice	Nivelul	Volumul
Probele cutanate cu alergeni	A/I	10
Testele serologice la alergeni	I	10
Aprecierea datelor agendei alimentare	I	10
Tratamentul urticariei/ angioedemului	A	5

BIBLIOGRAFIE:

Botnaru V., Calaraș D., Bețiu M., ș.a. Medicina internă. Breviar. Alergologie. Chișinău, 2011. 182 p.

FTIZIOLOGIE

Planul tematic

Nr.	Tema
1.	Depistarea tuberculozei (Screening-ul TB). Depistarea pasivă. Screening-ul sistematic pentru TB activă (depistarea activă a TB). Examinarea grupelor cu risc sporit de îmbolnăvire de tuberculoză; examinarea grupelor periclitate. Persoanele care necesită vigilență sporită privind tuberculoza, managementul.
2.	Diagnosticul tuberculozei. Istoricul medical. Evaluarea clinică a bolnavului suspect. Algoritm de diagnostic al tuberculozei. Examenul radiologic. Examenul sputei pentru identificarea <i>Mycobacterium tuberculosis</i> . Realizarea și evaluarea critică a examenelor complementare.
3.	Clasificarea clinică a tuberculozei. Principiile de bază a clasificării. Compartimente. Formele clinice pulmonare. Caracteristica procesului tuberculos. Fazele procesului tuberculos. Complicațiile tuberculozei. Sechelele posttuberculoase.
4.	Tuberculoza primară. Particularitățile generale ale tuberculozei primare. Primoinfecția tuberculoasă latentă.
5.	Tuberculoza pulmonară diseminată. Formele clinice. Simptomatologie și evoluție. Semnele radiologice. Diagnosticul pozitiv. Diagnosticul diferențial al proceselor diseminat-pulmonare.
6.	Tuberculoza pulmonară nodulară. Simptomatologie și evoluție. Diagnosticul pozitiv.
7.	Tuberculoza pulmonară infiltrativă. Simptomatologie și evoluție. Diagnosticul pozitiv. Complicații. Formele limitate de tuberculoză pulmonară infiltrativă, particularitățile clinice. Formele

PR 8.5.1 PROGRAM DE REZIDENȚIAT

Redacție: 08

Data: 21.02.2020

Pag. 20/45

	extinse de tuberculoză pulmonară infiltrativă, particularitățile clinice. Diagnosticul diferențial al proceselor infiltrative pulmonare.
8.	Tuberculoza pulmonară fibro-cavitară. Factorii favorizanți. Caracterele clinico-radiologice. Evoluție și prognostic. Complicațiile tuberculozei pulmonare fibro-cavitare. Diagnosticul diferențial al proceselor distructive pulmonare.
9.	Pleurezia tuberculoasă. Simptomatologie clinică și radiologică. Diagnosticul diferențial al pleureziilor. Examenul lichidului pleural. Evoluție. Empiemul tuberculos.
10.	Tuberculoza asociată cu alte boli (diabet zaharat, alcoolism, HIV-infecția, maladiile tractului gastro-intestinal), diagnosticul, pronosticul.
11.	Diagnosticul și asistența medicală ale complicațiilor tuberculozei (hemoptizii, pneumotorax spontan, insuficiența respiratorie etc.).
12.	Măsuri de prevenire și combatere a tuberculozei conform strategiei DOTS: chimioterapia, chimioprofilaxia, vaccinarea BCG, măsuri în focarul de tuberculoză, educația sanitară și sarcinile internistului în realizarea acestora. Programul Național de combatere a tuberculozei și ordinul MS nr. 180.
13.	Tuberculoza extrapulmonară. Diagnosticul, particularitățile clinice.

Volumul asistenței medicale și limitele de competență

Nivel de însușire

A - asistat

I - interpretat

E – efectuat.

Denumirea deprinderii practice	Nivelul	Volumul
Examnarea bolnavului cu suspecție la tuberculoză	E	30
Evaluarea rezultatelor intradermoreacției Mantoux cu 2 UT	E	10
Radiografia toracelui	I	30
Microscopia sputei la BAAR	I	30
Rezultatul culturii sputei la MBT	I	10
Tratamentul hemoptiziei	E	5
Asistența medicală în pneumotoraxul spontan	A/E	3
Toracocenteza	A/E	10

BIBLIOGRAFIE:

1. Ghid Ftiziologie. Chișinău, 2011
2. Tuberculoza la adult. Protocol clinic național. Chișinău, 2012
3. Botnaru V., Chesov D., Munteanu O., ș.a. Tuberculoza în cazuri clinice comentate. Chișinău, 2018, 320 p.
4. Core Curriculum on Tuberculosis: What the Clinician Should Know. CDC. Sixth Edition. 2013

CARDIOLOGIE

Planul tematic

Nr.	Tema
1.	Abordarea pacientului cu patologie cardiovasculară. Incidența patologiilor inimii și vaselor, mortalitatea prin boli cardiovasculare.
2.	Metode de examinare clinică și paraclinică. Metode contemporane de investigații paraclinice.
3.	Cardiologia preventivă.
4.	Hipertensiunea arterială.
5.	Insuficiența cardiacă acută și cronică.
6.	Cardiopatia ischemică. Angina pectorală stabilă.

PR 8.5.1 PROGRAM DE REZIDENȚIAT

Redacție: 08

Data: 21.02.2020

Pag. 21/45

7.	Sindroame coronariene acute. Angina instabilă. Infarctul miocardic acut.
8.	Tulburări de ritm și conducere.
9.	Tromboembolismul pulmonar.
10.	Șocul cardiogen.
11.	Moartea subită cardiacă.
12.	Bolile aortei (anevrismul disecant, aortite).
13.	Cardiopiatiile congenitale (defect de sept atrial, defect de sept ventricular, canal arterial persistent, tetralogia Fallot, stenoza pulmonară, coarctația de aortă).
14.	Cordul și sarcina.
15.	Cardiologia intervențională (cateterismul cardiac, arteriografia coronariană, implantarea unui cardiostimulator, angioplastia coronariană și alte tehnici), principii generale, indicații, complicații.
16.	Transplantul cardiac.

Volumul asistenței medicale și limitele de competență

Nivel de însușire

A - asistat

I - interpretat

E – efectuat.

Denumirea deprinderii practice	Nivelul	Volumul
Ecografia cordului	A+I	30
Înregistrarea electrocardiogramei	E	20
Electrocardiograma	I	50
Monitorizare ECG Holter	I	20
Monitorizarea ambulatorie a tensiunii arteriale (MATA)	I	10
Testul de efort	A+ I	10
Asistența medicală în angor agravat	E	10
Asistența medicală în infarctul miocardic acut	A+I	10
Asistența medicală în tulburări de ritm și conducere (tahicardia paroxistică, flutter atrial paroxistic, fibrilația atrială paroxistică, bloc atrioventricular)	E	20
Asistența medicală în șoc sardiogen	E	5

BIBLIOGRAFIE:

1. Gingină C. Mic tratat de cardiologie. București, 2010
2. Grejdieru Alexandra, Livi Grib, Minodora Mazur, Elena Samohvalov ș.a. „Endocardita infecțioasă”. Elaborare metodică. Centrul Editorial - Poligrafic „Medicina”. Chișinău, 2014, p.71.
3. Vetrilă S., Grib L. „Angina pectorala stabila”. Elaborare metodică. Tipografia Foxtrot. Chișinău, 2014, 107 p.
4. Samohvalov Elena, Grib Livi, Grejdieru Alexandra. „Factorii de risc cardiovascular”. Elaborare metodică, Tipografia „Lexicon”. Chișinău 2017, p.140.
5. Soroceanu Ala, Grib Livi, et al. „Sincopa”. Elaborare metodică. Tipografia IM Print Star. Chișinău, 2016, 66 pag
6. Tcaciuc Angela, Grib Liviu. "Hipertensiunea arterială (etiopatogenie, diagnostic și tratament)". Elaborare metodică. Chișinău 2017, 64 pagini
7. Mazur-Nicorici Lucia. „Valvulopatiile”. Elaborare metodică. Tipografia „Impresio”. Chișinău 2017, p. 72.
8. Tcaciuc Angela. „Tratamentul hipertensiunii arteriale în situații speciale și în urgențe hipertensive". Chișinău 2017, 40 pagini. Î. S. Firma Editorial - Poligrafică "Tipografia Centrală"

PR 8.5.1 PROGRAM DE REZIDENȚIAT

Redacție: 08

Data: 21.02.2020

Pag. 22/45

9. Abraș Marcel, Samohvalov Elena, Grib Livi. „Semnificația factorilor de risc în bolile cardiovasculare”. Chișinău 2017, CEP Medicina, 116 p.

GASTROENTEROLOGIE Planul tematic

Nr.	Tema
1.	Abordarea pacientului cu boli ale sistemului gastrointestinal. Metode de examinare clinică și paraclinică.
2.	Bolile esofagului: boala de reflux gastroesofagian, acalazia cardiei, diverticul de esofag, cancer esofagian.
3.	Hernia hiatală.
4.	Maldigestia și malabsorbția. Fermentopatiile dobândite. Enteropatia glutenică. Sindromul de contaminare bacteriană a intestinului subțire.
5.	Alimentația parenterală.
6.	Hepatitele cronice.
7.	Insuficiența hepatică (acută și cronică). Encefalopatia hepatică.
8.	Tulburări ale metabolismului bilirubinei, fierului și cuprului.
9.	Boala hepatică alcoolică.
10.	Steatoza hepatică nonetilică.
11.	Ficatul și sarcina
12.	Colangitele. Colangita sclerozantă primară.
13.	Diagnosticul diferențial în bolile infecțioase și non-infecțioase cu sindrom icteric.
14.	Diagnosticul diferențial în bolile diareice acute.

Volumul asistenței medicale și limitele de competență

Nivel de însușire

A - asistat

I - interpretat

E – efectuat.

Denumirea deprinderii practice	Nivelul	Volumul
Ecografia abdominală	I	100
Laparocenteza	A	5
Tușeul rectal	E	5
Fibroesofagogastroduodenoscopia	A	50
Fibrocolonoscopia	A	20
Rectoromanoscopia	A	5
Analiza generală a lichidului ascitic	I	5
Radiografia abdomenului (de ansamblu)	I	10
Radiografia tractului digestiv cu contrast	I	10
Tomografia computerizată a abdomenului	I	10
Tratamentul colicii biliare	E	5
Tratamentul hemoragiei digestive superioare	A	2
Tratamentul comei hepatice	A	5
Tratamentul șocului hipovolemic	A	5

PR 8.5.1 PROGRAM DE REZIDENȚIAT

Redacție: 08

Data: 21.02.2020

Pag. 23/45

BIBLIOGRAFIE:

1. Harrison. Principiile medicinei interne. Ediția a XIV-a. Editura „Teora”, 1591 p.
2. Protocoalele Clinice Naționale, la temele corespunzătoare
3. Гастроэнтерология национальное руководство : краткое издание под ред. В. Т. Ивашкина, Т. Л. Лапиной. – М., 2014.

REUMATOLOGIE

Planul tematic

Nr.	Tema
1.	<p>Febra reumatismală acută: Definiția, Incidența, epidemiologia. Etiologia: rolul streptococului B-hemolitic, rolul factorilor genetici, grupele de sânge, antigenii HLA; factorii de mediu. Patogenia: rolul antigenilor încrucișați, limfocitelor T, proteinei M streptococice, anticorpilor anticardici. Modificări anatomopatologice: leziuni inflamatorii exsudative, leziuni inflamatorii proliferative granulomatoase: nodulul Aschoff, leziuni interstițiale difuze, leziuni ale țesutului de conducere. Afectarea miocardului, endocardului, pericardului, articulațiilor, vaselor, sistemului nervos central și țesutului subcutan. Tabloul clinic: poliartrita reumatică; cardita reumatică: endocardita, miocardita, pericardita; primară și recidivantă. Coreea sydenham. Nodulii subcutanați. Eritemul marginat. Afectarea organelor interne: sindromul abdominal, afectarea plămânilor, rinichilor. Cercetările paraclinice: analiza generală a sângelui, fibrinogenul, seromucoïdul, proteina C reactivă, proteinograma, statusul imun: anticorpii antistreptococi, ECG, FCG, Echocardiografia, cercetări radiologice. Clasificarea. Diagnosticul: criteriile Jones. Diagnosticul diferențial. Tratamentul: măsuri generale, tratamentul medicamentos, balneoclimateric, chirurgical. Tratamentul medicamentos: antibioticoterapia, antiinflamatoarele nesteroidiene, antiinflamatoarele steroidiene, tratamentul simptomatic, tratamentul complicațiilor. Evoluție și prognostic. Profilaxia: primară, secundară.</p>
2.	<p>Artrita reumatoidă. Definiția, incidența, epidemiologie. Etiologia: rolul factorilor genetici și virali, proteinelor de șoc termic, superantigenelor. Patogenia: rolul celulelor sinoviale de tip A și de tip B, macrofagelor și celulelor dendritice sinoviale, limfocitelor T și B, plasmocitelor responsabile de secreția de limfokine sau de Ig, leucocitelor polimorfonucleare, celulelor endoteliale vasculare, sistemele biologice humorale, sinovita inflamatorie, discurția cartilajului, fibroza. Anatomia patologică: Alterarea sinovialei cartilajului și osului. Nodulii reumatoizi, afectarea vasculară, modificările musculare, leziunile viscerale. Tabloul clinic: Simptoamele de debut. Perioada de stare. Afectarea: articulară, musculară, tegumentară, cardiovasculară, pulmonară, renală. Manifestările: neurologice, oculare, adenopatia, vasculita. Complicațiile AR. Cercetările paraclinice: Cercetări hematologice. Indicii statusului imun: factorul reumatoid, IgA, IgG, IgM, crioglobulinele, activitatea hemolitică a complementului, anticorpii. Cercetarea generală și imonologică a lichidului sinovial. Radiografia articulațiilor: stadiile afectării. Scintigrafia. Biopsia sinovială. Artroscopia. Forme clinice: particularități. Sindromul Felty. Sindromul Still la adulți. AR seronegativă. Clasificarea. Diagnostic: criteriile diagnostice. Diagnostic diferențial. Tratamentul medicamentos: patogenic: antiinflamator (antiinflamatoarele nesteroidiene, glucocorticoizii). Tratament “de fond” (imunosupresoarele, terapia biologică). Tratamentul local: glucocorticoizii, imunosupresoarele, dimetilsulfoxidul, aplicații locale cu unguent. Tratamentul extracorporal: limfoplasmafereza, hemosorbția. Tratament chirurgical ortopedic. Tratamentul biologic.</p>
3.	<p>Sindromul Sjogren. Definiția, incidența, epidemiologia. Etiologia: rolul factorilor genetici, hormonal, imunologici, infecțioși. Patogenia: rolul mecanismelor imune mediate celulare și umorale. Anatomia patologică: infiltratul limfoplasmocitar. Tabloul clinic. Debutul. Alterarea secreției lacrimale și salivare. Afectarea mucoaselor: nazale, esofagiene, glandelor exocrine ale tractului gastrointestinal. Modificările renale, pulmonare, vasculare, limfoproliferările, neurologice. Explorări paraclinice: cercetări hematologice; indicii statusului imun: crioglobulinele, factor reumatoid, CIC,</p>

PR 8.5.1 PROGRAM DE REZIDENȚIAT

Redacție: 08

Data: 21.02.2020

Pag. 24/45

	anticorpi antinucleari și specifici, cercetarea salivei, sialografia, scintigrafia salivară, biopsia glandei salivare. Diagnosticul: criteriile diagnostice. Diagnosticul diferențial. Tratamentul. Tratamentul medicamentos: glucocorticoizii, antimalaricele de sinteză, clorbutina, imunosupresoarele, antiinflamatoarele nesteroidiene. Tratamentul local. Tratamentul biologic. Prognosticul.
4.	Lupusul eritematos sistemic. Definiția, incidența, epidemiologia. Etiologia: rolul factorilor genetici, hormonal, virali, imunologici și de mediu. Patogenia: rolul anomaliilor imune: hiperreactivitatea celulei B, deprimarea T supresor, autoanticorpii, leziunile imune. Modificările anatomopatologice: corpii hematxilini, fibrinoidul, vasculita, modificările renale, afectarea splinei, ganglionii limfatici; leziunile tegumentare; alterarea: sinovialei, membranelor seroase, cordului, sistemului nervos central. Tabloul clinic: debutul, perioada de stare, semnele generale. Manifestările: osteo-articulare, musculare, cutaneo-mucoase, renale, cardiovasculare, pulmonare, neuropsihice, oculare, digestive, poliserozita, adenopatiile. Explorări paraclinice: cercetări hematologice, statusul imun, fenomenul celulei LE; anticorpii: antinucleari, antilimfocitari, antifosfolipidici, Ig G, Ig M, CIC, complementul. Diagnosticul - criteriile diagnostice. Diagnosticul diferențial. Clasificarea. Tratamentul general, medicamentos, metode extracorporale. Tratamentul medicamentos: Glucocorticoizii, imunodepresantele, antiinflamatoarele nesteroidiene, antimalaricele, plazmafereza, tratament biologic, tratamentul complicațiilor. Evoluția. Pronosticul.
5.	Sclerodermia sistemică. Definiția, Incidența, epidemiologia. Etiologia: rolul factorilor genetici, imunologici, toxici. Patogenia: alterările vasculare, fibroza, anomaliile imune. Anatomia patologică: alterarea tegumentului, tubului digestiv, leziunile pulmonare, renale, cardiace, articulare, osoase. Tabloul clinic: debutul, perioada de stare. Sindromul Raynaud. Manifestările: tegumentare, musculare, pulmonare. afectarea: articulațiilor, esofagului, stomacului, intestinului subțire și gros; cardiacă, renală, sistemului nervos. Explorări paraclinice: cercetări hematologice; indicii statusului imun: IgG, crioglobuline, anticorpii antinucleari. Arteriografia. Capilaroscopia. Clasificarea. Diagnosticul: criteriile diagnostice. Diagnosticul diferențial: lupusul eritematos sistemic; artrita reumatoidă; dermatomiozita; fasciita eozinofilică difuză, sclerodermia Bușche; sindromul paraneoplazic sclerodermic. Prognosticul. Tratamentul. Scopul. Tratamentul medicamentos: preparatele antifibroase, fermenții, glucocorticoizii, imunodepresanții, antimalaricele de sinteză, antiinflamatoarele nesteroidiene, vazodilatatoarele, blocații de calciu, inhibitorii enzimei de conversie a angiotensiunii, dezagreganții, antioxidanții. Tratamentul local. Tratamentul complicațiilor, tratamentul balneoclimacteric. Profilaxia.
6.	Miopatiile inflamatorii. Definiția, incidența, epidemiologia. Clasificarea miopatiilor inflamatorii. Etiologia: rolul medicamentelor; infecțiile bacteriene, parazitare și virale; 9.4.4 factorii genetici. Patogenia: rolul autoanticorpilor, dereglărilor imune celulare, reacțiilor autoimune. Anatomia patologică: inflamația, leziunile, moartea celulelor musculare din mușchiul scheletic. Tabloul clinic: manifestările generale; manifestările musculare, tegumentare, articulare, viscerale, digestive, pulmonare, cardiace, renale. Explorări paraclinice: cercetări hematologice, enzimele serice. Indicii statusului imun: autoanticorpii, CIC, factorul reumatoid, explorarea electromiografică, biopsia musculară. Diagnosticul – criteriile diagnostice. Diagnosticul diferențial. Tratamentul. Scopul. Tratamentul medicamentos: glucocorticoizii; imunosupresoarele; hidroxiclorochina. Plazmafereza. Tratamentul biologic. Evoluție. Prognostic.
7.	Boala mixtă a țesutului conjunctiv. Definiția, Incidența. Etiologia: rolul factorului imun. Patogenia: mecanismele autoimune. Anatomia patologică: infiltrat inflamator cronic limfoplasmocitar. Tabloul clinic. Debutul. Perioada de stare. Sindromul Raynaud. Leziunile: tegumentare, articulare, esofagiene, musculare, pulmonare, cardiace, renale, nervoase, limfadenopatia. Cercetări paraclinice. Cercetări hematologice, indicii statusului imun: anticorpii antinucleari, CIC, complementul seric. Diagnosticul: criteriile diagnostice. Tratamentul. Scopul. Medicamentos: glucocorticoizii, imunosupresoarele. Prognosticul.
8.	Vasculitele sistemice. Definiția. Clasificarea. Epidemiologia. Etiologia: rolul infecțiilor, factorilor genetici, dereglărilor imune, factorilor de mediu. Patogenia: prin complexe imune, rolul anticorpilor anticelulă endotelială și anticitoplasma neutrofilelor. Disfuncția celulei endoteliale. <i>Poliarterita nodoasă.</i> Definiția, epidemiologia, incidența. Tabloul clinic. Debutul. Perioada de stare, semnele generale. Afectarea: musculo-articulară, tegumentară, renală, sistemului nervos, cardiacă, tractului gastrointestinal, testiculelor, oculară. Cercetări paraclinice: cercetări hematologice. Indicii statusului

PR 8.5.1 PROGRAM DE REZIDENȚIAT

Redacție: 08

Data: 21.02.2020

Pag. 25/45

imun: micșorarea componentelor C3, C4 ale complementului, HBs antigen, factorul reumatoid, factorul antinuclear. Biopsia vaselor medii și mici. Arteriografia. Electromiografia. Diagnostic : criteriile diagnostice. Tratamentul. Glucorticoizii, imunosupresoarele, antioxidanții, Prognosticul. *Granulomatoza eozinofilică cu poliangeită (boala Churg Strauss)*. Definiția. Tabloul clinic. Etapele clinice. Alterarea: pulmonară, tegumentară, articulară, tractului gastrointestinal, renală, sistemului nervos. Manifestările renale. Cercetările paraclinice: cercetări hematologice: eozinofilia indicii statusului imun: IgE, factorul reumatoid, CIC, activitatea hemolitică a complementului, anticorpi anticitoplasma neutrofilelor. Radiologia plămânilor. Biopsia vaselor mici și medii. Diagnostic – criteriile diagnostice. Tratamentul: Glucocorticoizii, imunosupresoarele, plasmafereza. Prognosticul. *Granulomatoza cu poliangiita (Wegener)*. Definiția, Incidența. Tabloul clinic: semnele generale, afectarea tractului respirator superior, plămânilor, rinichilor. Manifestările: oculare, tegumentare, nervoase. Examenul paraclinic: cercetările hematologice, indicii statusului imun: anticorpi, anticitoplasma neutrofilelor, imunogenetica. Biopsia. Diagnostic – criteriile diagnostice. Diagnostic diferențial. Tratamentul: imunosupresoarele, glucocorticoizii, preparate biologice. Prognosticul. *Vasculita IgA*. Definiția. Tabloul clinic. Afectările: tegumentare, vasculare, tractului gastro-intestinal, renale, pulmonare, sistemului nervos. Examenul paraclinic: indicii statusului imun, antistreptolizina O, IgA, CIC. Diagnostic: criteriile diagnostice. Tratamentul: glucocorticoizii, antiinflamatoarele nesteroidiene, imunosupresoarele, plasmafereza. Prognosticul. *Artrita Takayasu*. Definiția, incidența, epidemiologia. Tabloul clinic: semnele generale. Afectarea vaselor cu manifestările precoce și tardive. Alterarea sistemului nervos, oculară, cardiacă, arterii pulmonare, afectări renale. Examenul paraclinic: Cercetări hematologice. Indicii statusului imun: gama-globulinele, anticorpii antiperete aortic. Arteriografia, Aortografia. Tomografia computerizată. Diagnostic: criteriile diagnostice. Diagnostic diferențial. Tratamentul medicamentos: glucocorticoizii, imunosupresoarele, antioxidanții. Prognosticul.

9. **Spondiloartropatiile seronegative.** Definiția. Clasificarea. Etiologia: factorii de mediu infecțioși. Terenul genetic. Patogenia: ipotezele imunopatogenetice. Diagnostic: Criteriile Amor B. et al.(1990)
- Spondilita anchilozantă.* Definiția. Incidența. Epidemiologia. Etiologia: rolul factorilor genetic și infecțioși. Patogenia: ipotezele imunopatogenetice. Anatomia patologică: alterarea articulațiilor coloanei vertebrale și periferice. Tabloul clinic. Debutul bolii. Perioada de stare. Afectarea coloanei vertebrale: examenul fizic, simptomele principale. Alterarea articulațiilor periferice, entezopatiile. Afectarea: oculară, cardiovasculară, pulmonară, renală. Manifestările neurologice. Examenul paraclinic: Cercetările hematologice. Indicii statusului imun: IgA, CIC, HLA B27. Cercetările radiologice: articulațiile sacroiliace, modificările vertebrale (simptomele de bază), articulațiile periferice. Cercetările scintigrafice. Diagnostic. Criteriile. Diagnosticul diferențial. Tratamentul. Modalitățile: generale, tratamentul medicamentos, antiinflamatoare nesteroidiene, glucocorticoizii, preparatele de fond, fizioterapia, gimnastica medicală, tratamentul balneoclimateric, tratamentul local. Prognosticul. *Artrita psoriazică.* Definiția. Incidența. Epidemiologia. Etiologia: rolul factorilor de mediu și genetici. Patogenia: rolul factorilor imunologici. Tabloul clinic. Debutul bolii. Perioada de stare: manifestările articulare (subtipurile clinice), tegumentare, unghiale, oculare, cardiace, afectarea coloanei vertebrale. Formele clinice: maligna, juvenilă. Examenul paraclinic: cercetările hematologice, indicii statusului imun: gama-globulinele, IgA. Cercetările radiologice: articulațiilor periferice, coloanei vertebrale. Diagnostic: criteriile de diagnostic. Diagnosticul diferențial. Tratamentul. Scopul. Modalitățile: medicamentoase, antiinflamatoarele nesteroidiene, imunosupresoarele, fizioterapeutice, chirurgicale, tratamentul local. Prognosticul.
- Artritele reactive.* Definiția. Incidența. Epidemiologia. Etiologia: rolul factorilor infecțioși genetici. Patogenia: dereglările humorale și celulare. Tabloul clinic. Manifestările generale. Sindromul articular, enterocolitic, urinar. Manifestările oculare, cutanate, cardiace, renale, pulmonare. Artritele Explorări paraclinice: cercetări hematologice, indicii statusului imun: CIC, HLA. Analiza lichidului sinovial. Cercetări radiologice: articulațiile, periferice, sacroiliace. Cercetări scintigrafice. Biopsia sinovială. Diagnostic. Criteriile. Diagnostic diferențial. Tratamentul. Scopul. Modalitățile: medicamentoase, fizioterapeutice, chirurgicale, balneoclimaterice. Tratamentul medicamentos: antiinflamatoarele nesteroidiene, glucocorticoizii, imunosupresoarele, antioxidanții, antibioticii. Tratamentul local. Evoluție. Prognosticul.

PR 8.5.1 PROGRAM DE REZIDENȚIAT

Redacție: 08

Data: 21.02.2020

Pag. 26/45

10. **Artropatiile microcristaline. Guta.** Definiția. Incidența. Epidemiologia. Etiologia: cauzele producției excesive primare sau secundare a acidului uric, cauzele eliminării deficitare a acidului uric. Patogenia: depuneri de cristale de urați; artritei acute; afectării renale. Anatomia patologică: țesuturi articulare, alterarea rinichilor. Tabloul clinic: Sindromul articular acut: mecanismul atacului și manifestările; Perioada intercritică; Guta cronică: caracteristica tofilor, alterarea articulară, nefropatia, litiaza urinară. Explorări paraclinice: cercetări hematologice; examenul de urină; analiza lichidului sinovial; cercetări radiologice. Diagnostic. Criteriile diagnostice. Diagnostic diferențial. Tratamentul. măsurile generale, medicamentoase, fizioterapeutice, chirurgicale. Elementele principale: inflamația acută articulară, fondul hiperurecemic, complicațiile renale. Tratamentul medicamentos: antiinflamatoarele nesteroidiene, glucocorticoizii, uricozurice, alopurinolul, colchicina. Evoluția. Prognosticul. Condrocalkinoza. Definiția. Incidența. Etiologia: primară, secundară, rolul factorului genetic. Patogenia: rolul dereglărilor metabolismului pirofosfaților. Tabloul clinic: principalele tipuri clinice: pseudogutos, pseudoreumatoid, pseudoartrozic cu atacuri acute și fără. Examenul paraclinic: cercetările hematologice. Analiza lichidului sinovial. Cercetările radiologice. Biopsia sinovială. Diagnostic. Criterii diagnostice. Diagnostic diferențial: Guta, Artrita reumatoidă, Artrita septică, Tratamentul: antiinflamatoarele nesteroidiene, colchicina. Prognosticul. *Bolile cu depuneri de cristale de apatită.* Definiția. Clasificarea. Particularitățile tabloului clinic. Sindromul articulația “umăr-genunchi” Milvoki. Explorări paraclinice: cercetări hematologice. Analiza lichidului sinovial, rolul microscopiei electronice. Cercetări radiologice. Tratamentul. Scopul. Tratamentul medicamentos: antiinflamatoarele nesteroidiene, glucocorticoizii. Prognosticul.
11. **Osteoporoza.** Definiția. Epidemiologia. Incidența. Structura, formarea și rezorbția osului. Reglarea activității biologice a osului. Tipuri de osteoporoză. De tip I, de tip II. Primară și secundară: postmenopauza, de vârstă, nutrițională, prin imobilizare, indusă, medicamentos, secundară altor boli. Examenul paraclinic: cercetări hematologice. Radiografia osoasă, tomografia computerizată cantitativă, biopsia osoasă. Tratamentul. Scopul. Modalitățile: măsurile generale: regim, dieta, medicamentos: calcitonina, bisfosfonații, calciu, vitamina D, ranelat de stronțiu, denosumab, metaboliții vitaminei D. Profilaxia.
12. **Osteoartroza.** Definiția. Incidența. Epidemiologia. Etiologia: rolul vârstei, sexului, predispoziției genetice, stresului mecanic, modificărilor biochimice ale cartilajului. Patogenia: degradarea cartilajului și formarea de osteofite. Tabloul clinic: Sindromul articular: simptomele și datele obiective. Alterarea articulațiilor intervertebrale, coxofemorale, genunchi, interfalangie distale ale degetelor mâinii, trapezometacarpiană a policelui și metatarsofalangiană a halucelui. Examenul paraclinic: cercetările hematologice, cercetările radiologice (gradele), scintigrafia. Analiza lichidului sinovial. Artroscopia. Diagnostic diferențial: artrita reumatoidă, guta, artritele reactive. Tratamentul. Scopul. Modalitățile: măsurile generale: regim, dieta, medicamentoase, fizioterapia, reabilitarea, tratament chirurgical, balneoclimacteric. Tratamentul medicamentos: antiinflamatoarele nesteroidiene, condroprotectoarele, glucocorticoizii (i/articular), antioxidanții. Evoluție. Prognostic.

Volumul asistenței medicale și limitele de competență

Nivel de însușire

A - asistat

I - interpretat

E – efectuat.

Denumirea deprinderilor practice	Nivel de însușire
Examenul obiectiv general și local în patologia organelor sistemului locomotor	40/E
Inspecția pacientului cu patologia organelor sistemului locomotor	40/E
Determinarea activității maladiilor reumatice (Scorul DAS28, SLEDAI etc.)	40/I
Determinarea capacității funcționale la pacienții reumatici (clasa funcțională, etc.)	40/I

PR 8.5.1 PROGRAM DE REZIDENȚIAT

Redacție: 08

Data: 21.02.2020

Pag. 27/45

Reactanți de fază acută	40/I
Cercetări serologice (anticorpi antiinfecțioși, antiparazitari, antivirali)	40/I
Cercetări imunologice (ANA, ANCA, Factorul reumatoid, antiCCP, anti-ADN dc etc.)	40/I
PCR (Polymerase chain reaction) (ADN agenților patogeni în ser, raclaj urogenital, urină)	20/I
Analiza lichidului sinovial	5/I
Radiografia osteo-articulară (osoase, articulare, vertebrale, etc.)	10/I
Densitometrie sau ultrasonometrie osoasă	10/I
Ultrasonografia aparatului locomotor (+/- Power Doppler)	5/I
Tomografie computerizată, rezonanță magnetică a aparatului locomotor	5/I
Scintigrafia scheletului	5/I
Indicarea și monitorizarea tratamentului nonfarmacologic (regim, dietă, recuperare, etc)	10/E
Indicarea și monitorizarea tratamentului simptomatic (analgizice, AINS, miorelaxante)	10/E
Indicarea și monitorizarea tratamentului cu imunosupresori citotoxici	10/E
Indicarea și monitorizarea tratamentului biologic	10/E
Indicarea și monitorizarea tratamentului condroprotector	10/E

BIBLIOGRAFIE:

1. Groppa L. Reumatologie și nefrologie (manual). Chișinău, 2018, 463 p.
2. Groppa L., Agachi S., Deseatnicova E., Russu E., Rotaru L., Cepoi-Bulgac D. Sclerodermia sistemică la adult. Protocol Clinic Național. Chișinău, 2014, 35 p.
3. Groppa L., Agachi S., Vremiș L., Deseatnicova E., Russu E., Rotaru L., Cepoi-Bulgac D. Artrita reumatoidă la adult. Protocol Clinic Național. Chișinău, 2014, 41 p.
4. Groppa L., Cepoi-Bulgac D., Agachi S., Deseatnicova E., Russu E., Rotaru L. Osteoartroza deformantă. Protocol Clinic Național. Chișinău, 2014, 35 p.
5. Groppa L., Deseatnicova E., Rotaru L., Agachi S., Russu E., Cepoi-Bulgac D. Osteoporoza la adult. Protocol Clinic Național. Chișinău, 2014, 43 p.
6. Groppa L., Deseatnicova E., Rotaru L., Agachi S., Russu E., Cepoi-Bulgac D. Guta la adult. Protocol Clinic Național. Chișinău, 2014, 40 p.
7. Groppa L., Russu E., Agachi S., Deseatnicova E., Rotaru L., Cepoi-Bulgac D. Artrita reactivă la adult. Protocol Clinic Național. Chișinău, 2014, 33 p.
8. Compendiu de Reumatologie, sub redacția Groppa Liliana. Chișinău, 2009.
9. Steen VD. Rheumatology, edited by Marc C. Hochberg, 6th edition, Mosby-Elsevier, 2015.
10. Current Diagnosis and Treatment in Rheumatology, 3rd edition by McGraw Hill Education, 2013, 643p.
11. Oxford Textbook of Rheumatology, 4th edition, 2013, 1553 p.

NEFROLOGIE Planul tematic

Nr.	Tema
1.	Sindroamele renale Definirea și clasificarea sindroamelor renale Leziunile histopatologice și fiziopatologia sindroamelor renale, relația acestora cu afecțiunile cauzale Clinica sindroamelor nefritice/nefrotice Investigarea sindroamelor renale pentru stabilirea cauzelor și a severității

PR 8.5.1 PROGRAM DE REZIDENȚIAT

Redacție: 08

Data: 21.02.2020

Pag. 28/45

	Abordarea bolnavului cu sindroame nefrotic și nefritic Indicațiile măsurilor terapeutice patogenice (corticosteroizi, imunosupresoare) și fiziopatologice (antibiotice, inhibitori ACE, medicație hipolipemiantă, anticoagulantă, diuretică).
2.	Nefropatii glomerulare. Glomerulonefritele acute Definirea și clasificarea glomerulonefritelor acute (GNA) Cauzele și mecanismele patogenice ale GNA Morfopatologia GNA Tabloul clinic al principalelor tipuri de GNA (în special GNA poststreptococică) Strategia de investigare (imunologică, morfologică etc.) a principalelor tipuri de GNA Diagnosticul GNA Istoria naturală și factorii prognostici în principalele tipuri de GNA Strategiile de tratament, generale și specifice GNA de anumite cauze. Glomerulonefritele rapid-progresante (GNRP) Definirea și clasificarea glomerulonefritei rapid-progresante (GNRP) Cauzele și mecanismele patogenice ale GNRP Morfopatologia GNRP Tabloul clinic al GNRP Strategia de investigare (imunologică, morfologică etc.) a principalelor forme de GNRP Diagnosticul GNRP Istoria naturală și factorii prognostici în GNRP Strategiile de tratament, generale și specifice ale GNRP de cauze identificate Glomerulonefritele cronice (GNC) Definiția și clasificarea glomerulonefritelor cronice (GNC) Cauzele și mecanismele patogenice ale GNC Morfopatologia GNC Tabloul clinic al principalelor tipuri de GNC Strategia de investigare (imunologică, morfologică etc.) a principalelor tipuri de GNC Diagnosticul GNC Istoria naturală și factorii prognostici în principalele forme de GNC. Nefropatia diabetică Patogenia nefropatiei diabetice, inclusiv a factorilor predispozanți Clinica al nefropatiei diabetice. Stadii evolutive Metodele de screening al nefropatiei diabetice Diagnosticul nefropatiei diabetice Tratamentul nefropatiei diabetice. Importanța controlului glicemiei, al HTA, al hiperlipemiei, tratamentului cu IECA și antagoniști ai receptorilor AII Utilizarea metodelor de TSFR la pacientul diabetic. Rolul transplantului pancreatic și a transplantului combinat renal și pancreatic.
3.	Nefropatii tubulointerstițiale Definiția și clasificarea nefropatiilor tubulointerstițiale Factorii etiologici și patogenia nefropatiilor tubulo-interstițiale (NTI) acute și cronice, inclusiv în relație cu bolile sistemice și familiale Morfopatologia nefropatiilor tubulo-interstițiale Semiologia nefropatiilor tubulo-interstițiale – elemente comune și de diferențiere a formelor etiopatogenice Abordarea diagnostică și terapeutică a bolnavului de NTI.
4.	Infecții urinare Definirea și clasificarea infecțiilor urinare Agenții etiologici – bacterieni și de altă natură ai infecțiilor urinare Factorii anatomo-funcționali favorizanți ai infecțiilor urinare (inclusiv natura familială a unor anomalii) Simptomatologia infecțiilor urinare Forme clinice de infecțiilor urinare

PR 8.5.1 PROGRAM DE REZIDENȚIAT

Redacție: 08

Data: 21.02.2020

Pag. 29/45

	<p>Abordarea diagnostică a infecțiilor urinare, îndeosebi a celor recurente Mecanismele de acțiune ale antibioticelor în infecțiile urinare, limitele și efectele lor adverse Strategia terapeutică în infecțiile urinare Rolul și indicațiile procedurilor urologice în tratamentul infecțiilor urinare, inclusiv la copil și urmărirea ulterioară Prognosticul pe termen lung al infecțiilor urinare.</p>
5.	<p>Maladii renale ereditare Definiția și clasificarea maladiilor renale ereditare Amiloidoza renală, etiopatogenia, diagnosticul pozitiv, managementul contemporan Polichistoza renală, etiopatogenia, diagnosticul pozitiv, managementul contemporan Boala membranelor bazale subțiri, etiopatogenia, diagnosticul pozitiv, managementul contemporan Boala Fabry, etiopatogenia, diagnosticul pozitiv, managementul contemporan S-1 Alport, etiopatogenia, diagnosticul pozitiv, managementul contemporan Nefroza lipoidă, etiopatogenia, diagnosticul pozitiv, managementul contemporan Enzimopatii cu implicarea renală (sindromul Albright, fosfat diabet, tubulopatie cu nefrolitiază etc.), etiopatogenia, diagnosticul pozitiv, managementul contemporan. Anomalii și malformații renale Hipoplazia renală, diagnosticul pozitiv, managementul contemporan Ptoza renală, diagnosticul pozitiv, managementul contemporan Modificări ale formei și poziției renichiilor, diagnosticul pozitiv, managementul contemporan.</p>
6.	<p>Insuficiența renală acută (IRA) Definiție, epidemiologie, etiologia, patogenia Clasificarea IRA Diagnosticul pozitiv și diferențial Managementul contemporan Boală cronică renală (BCR) Definiție, epidemiologie, etiologia, patogenia Clasificarea contemporană Manifestări clinice Diagnosticul pozitiv și diferențial Managementul contemporan Terapii de substituție a funcției renale Hemodializă, indicații, contraindicații, tehnica Dializa peritoneală Alte tehnici de epurare extrarenală (plasmaferenza, dializa hepatică).</p>

Volumul asistenței medicale și limitele de competență

Nivel de însușire

A - asistat

I - interpretat

E – efectuat

Denumirea deprinderilor practice	Anul II (4 săptăm) (Cantitatea/nivel de însușire)
Examenul general al pacientului	40/E
Examenul aparatului urinar	40/E
Perfectarea actelor medicale	100/E
Prezentare cazuri clinice	3/E
Determinarea activității maladiilor nefrologice	40/A
Determinarea funcției renale	40/E
Hemoleucograma	20/I
Cercetarea biochimică a serului	20/I

PR 8.5.1 PROGRAM DE REZIDENȚIAT

Redacție: 08

Data: 21.02.2020

Pag. 30/45

Complementul seric	10/I
Urinograma	50/I
Probele funcționale renale	50/I
Pierderea nictemerală a proteinelor cu urina	50/I
Cercetări serologice (anticorpi antiinfecțioși, antiparazitari, antivirali)	10/I
Cercetări microbiologice (sânge, urină, secret faringian, spută, lichid sinovial)	10/I
Cercetări imunologice (ANA, ANCA, Factorul reumatoid, antiCCP, anti-ADN dc etc.)	10/I
Cercetări genetice (HLA, MHC)	1/I
Marcherii de formare și resorbție osoasă	2/I
Biopsie (rinichi, piele, mușchi, vase, pulmoni etc)	0
Electrocardiografia	20/I
Ecocardiografia	5/I
Radiografia de ansamblu a aparatului urogenital	50/I
Urografia intravenoasă	10/I
Ultrasonografia aparatului reno-urinar (+/- Power Doppler)	10/I
Ultrasonografia organelor interne	20/I
Tomografie computerizată, rezonanță magnetică a aparatului urinar	5/I
Tomografie computerizată, rezonanță magnetică (+/- angiografie) a organelor interne, rinichi	5/I
Scintigrafia dinamică a rinichilor	10/I
Nefrografia izotopică	10/I
Indicarea și monitorizarea tratamentului nonfarmacologic (regim, dietă, recuperare,etc) și farmacologic.	40/E

BIBLIOGRAFIE:

În limba română:

1. Nefrologie clinică. Sub redacția C. Babiuc, Chișinău, 2013
2. Manual de nefrologie. Ursea N. Fundația Română a Rinichiului, 2001
3. Medicină internă – breviar – Modulul Nefrologie. V. Botnaru, 2009
4. Manual de nefrologie. Adrian Covic, Polirom, 2011
5. Protocoalele clinice naționale:
 - a. Protocol clinic național „Insuficiența renală cronică la adult”, Chișinău, 2013
 - b. Protocol clinic național „Sindromul nefrotic la adult”, Chisinau 2013
 - c. Protocol clinic național „Insuficiența renală acută”, Chisinau 2013
 - d. Protocol clinic național „Pielonefrita cronică la adult”, Chisinau 2013
 - e. Protocol clinic național „Pielonefrita acută la adult”, Chisinau 2013

În limba rusă:

- Нefрология. Национальное руководство, «ГЭОТАР Медиа», Москва, 2009.

În limba engleză:

1. Brenner and Rectors The Kidney. 10th edition, Elsevier, 2016, 3341p.
2. Nephrology Secrets. 3rd edition. Elsevier, 2012, 667p.
3. Nephrology Subspecialty Consult. The Washington Manual, 3rd edition, 2012, 723p.

PR 8.5.1 PROGRAM DE REZIDENȚIAT

Redacție: 08

Data: 21.02.2020

Pag. 31/45

Nr.	Tema
1.	Sindromul febril în cadrul bolilor infecțioase: diagnosticul diferențial și management.
2.	Diagnosticul diferențial în bolile diareice acute.
3.	Helmintiazele: diagnosticul pozitiv, diferențial și tratament.
4.	Sindrom de meningită și meningoencefalită: diagnosticul diferențial și tratament.
5.	Sindromul eruptiv în cadrul bolilor infecțioase: diagnosticul diferențial și tratament.
6.	Infecțiile oportuniste la pacienții imunocompromiși: diagnosticul pozitiv și tratament.

Volumul asistenței medicale și limitele de competență

Nivel de însușire

A - asistat

I - interpretat

E – efectuat

Nr.	Denumirea deprinderilor practice	Nivelul însușirii	Numărul
1	Percuția și palparea ficatului și splinei.	E	20
2	Determinarea gradului de intensitate a icterului.	E	10
3	Depistarea sindromului hemoragic.	E/I	10
4	Depistarea elementelor eruptive în maladiile infecțioase, care evoluează cu erupții.	A/E/I	15
5	Determinarea semnelor meningiene.	A/E/I	10
6	Palparea ganglionilor limfatici în maladiile infecțioase.	E	10
7	Examenul abdomenului în febra tifoidă, paratifoidă, salmoneloză, dizenterie.	E	15
8	Palparea colonului sigmoidian în maladiile infecțioase.	E	10
9	Depistarea semnelor de deshidratare în holeră, salmoneloză,	E/I	10
10	Depistarea scleritei, conjunctivitei în gripă, leptospiroză, tifos exantematic	E	10
11	Determinarea caracterului modificărilor morfologice a amigdalelor în mononucleoza infecțioasă, febra tifoidă, angină etc.	E/A	15
12	Depistarea simptomelor neurologice în botulism.	A/E/I	5
13	Tehnica recoltării materialului pentru examenul virusologic în gripă, infecții respiratorii virale, enterovirale etc, din nazofaringe.	A/E	5
14	Metoda colectării materialului pentru examinarea meningococilor din nazofaringe.	A/E	5
15	Recoltarea sângelui pentru investigații bacteriologice (febra tifoidă, paratifoidele A și B, infecția meningococică, septicemie etc).	A/E	5
16	Tehnica recoltării probelor biologice pentru investigații bacteriologice în bolile infecțioase.	A/E	5
17	Efectuarea spălăturilor gastrice (în toxiinfecții alimentare, salmoneloză, botulism etc.).	A/E	5
18	Tehnica de preparare a picăturii groase și a frotiului sanguin în malarie.	A/E	5
19	Aprecierea clinică a diferitor rezultate de laborator în patologia infecțioasă.	E/I	20
20	Calcularea cantității necesare de soluții poliionice pentru rehidratare în condiții de laborator.	E	10

BIBLIOGRAFIE:

1. Chiotan M. Boli infecțioase. București, 2011

PR 8.5.1 PROGRAM DE REZIDENȚIAT

Redacție: 08

Data: 21.02.2020

Pag. 32/45

2. Rusu G. (redacția). Manual. Boli infecțioase la copii. Chișinău, 2012
3. Cojocaru V., Bîrca L., Holban A, ș.a. Ghid practic de management al complicațiilor severe ale gripei. Chișinău, 2020, 78 p.

Anul III

ENDOCRINOLOGIE

Planul tematic

Nr	Tema
1.	Diabetul zaharat: clasificare, etiopatogenie, manifestări clinice și paraclinice, complicațiile cronice, particularități de diagnostic și tratament.
2.	Comele diabetice: etiopatogenie, manifestări clinice și paraclinice, particularități de tratament.
3.	Bolile hipotalamo-hipofizare: cauze, manifestări clinice și paraclinice, diagnosticul diferențial, particularități de tratament.
4.	Bolile tiroidei: clasificare, etiopatogenia, diagnosticul clinic și paraclinic, diagnosticul diferențial, particularități de tratament.
5.	Patologiile paratiroidiene, osteoporoza: etiopatogenie, diagnostic clinic și paraclinic, tratament.
6.	Patologiile suprarenalelor: clasificare, etiopatogenii, manifestări clinice și paraclinice, diagnostic diferențial, tratament.
7.	Bolile gonadelor: clasificare, modificări clinice și paraclinice, diagnostic diferențial, particularități de tratament.
8.	Obezitatea și subnutriția: cauze, clasificări, manifestări clinice, complicații, tratament.
9.	Aspectul exterior al pacienților cu diverse boli endocrine.

Volumul asistenței medicale și limitele de competență

Nivel de însușire

A - asistat

I - interpretat

E – efectuat

Denumirea deprinderilor practice	Nivel de însușire
Pacienți endocrini examinați	60 (E/A/I)
Confirmarea și tratamentul cetoacidozelor și hipoglicemiilor	5 (A/I)
Confirmarea și tratamentul precomelor și comelor diabetice	10 (A/I)
Determinarea glicemiei	30 (E/A/I)
Dozarea serică a hemoglobinei glicate și a peptidului C	10 (A/I)
Testul oral de toleranță la glucoză (TOTG)	5 (A/I)
Dozările hormonilor hipofizari	10 (/A/I)
Palparea glandei tiroide cu specificarea modificărilor tiroidiene	40 (E/A/I)
USG și scintigrafia tiroidei	10 (A/I)
Dozările hormonilor tiroidieni	20 (A/I)
Dozările hormonilor suprarenali	10 (A/I)
Investigații imagistice ale suprarenalelor	5 (A/I)
Dozările hormonilor gonadali	10 (A/I)
Testul de inhibiție cu Dexametazon	3 (A/I)
Testul cu restrictive hidrică	3 (A/I)

PR 8.5.1 PROGRAM DE REZIDENȚIAT

Redacție: 08

Data: 21.02.2020

Pag. 33/45

BIBLIOGRAFIE:

1. Endocrinologie / I. Duncea, C. Ghervan, C. Georgescu, ș.a. Cluj-Napoca, 2011.
2. Protocoalele Clinice Naționale la temele respective.

HEMATOLOGIE

Planul tematic

Nr.	Tema
1.	Diagnosticul și tratamentul anemiilor ca rezultat al dereglării formării eritrocitelor.
2.	Diagnosticul diferențial și tratamentul anemiilor hemolitice.
3.	Diagnosticul și principiile de tratament al leucemiilor acute.
4.	Diagnosticul și principiile de tratament al leucemiilor cronice.
5.	Diagnosticul și diagnosticul diferențial al limfoamelor maligne.
6.	Dereglările hemostazei primare.
7.	Dereglările hemostazei secundare.
8.	Diagnosticul și tratamentul sindromului de coagulare intravascular diseminat.
9.	Diagnosticul diferențial al limfadenopatiilor.
10.	Diagnosticul diferențial al splenomegaliilor.

Volumul asistenței medicale și limitele de competență

Nivel de însușire

A - asistat

I - interpretat

E – efectuat

Denumirea deprinderilor practice	Nivel de însușire
Hemograma la pacienții cu diferite maladii ale sistemului hematopoietic	50/I
Etapele de diagnosticare a grupelor principale de anemii	15/E
Planul de examinare a pacienților cu anemie fierodeficitară	15/E
Planul de examinare a pacienților cu anemie B ₁₂ -deficitare și prin deficit de acid folic	5/E
Metodele de laborator pentru confirmarea sindromului de hemoliză	10/I
Metodele de examinare a pacienților cu limfadenopatie	10/E
Metodele de examinare a pacienților cu splenomegalie	10/ I
Metodele de investigare a hemostazei primare și secundare	10/I
Coagulograma în patologiile hemostazei	10/I
Determinarea timpului de coagulare după Lee-White	10/E
Determinarea timpului de sângerare	10/I
Hemostaza locală în hemoragiile nazale și după extracție dentară	5/E

Bibliografie

PR 8.5.1 PROGRAM DE REZIDENȚIAT

Redacție: 08

Data: 21.02.2020

Pag. 34/45

1. Corcimaru I. Hematologie clinică (Prelegeri pentru studenți și rezidenți). Chisinau; Centrul Editorial-Poligrafic Medicina al USMF; 2007; 388 P.
2. Corcimaru I., Cebotari S., Borș M. et al. GHID Național în Transfuziologiei. Chisinau; 2011; 122 p.
3. Corcimaru I., Robu M., Musteață L. Anemia fierodeficientă la adult. PCN-12, Chișinău, 2019, 28 p.
4. Robu M., Corcimaru I., Musteață L. Anemia hemolitică autoimună la adult. PCN-38, Chișinău, 2019, 28 p.
5. Musteață V., Corcimaru I., Robu M. Anemia aplastică la adult. PCN-37, Chișinău, 2019, 36 p.
6. Musteață L., Robu M., Corcimaru I. Anemiile megaloblastice la adult. PCN-39, Chișinău, 2019, 32 p.
7. Robu M., Corcimaru I., Musteață L. Limfomul Hodgkin la adult. PCN-46, Chișinău, 2019, 24 p.
8. Robu M., Musteață L., Corcimaru I., Limfoamele non-Hodgkin. PCN-64, Chișinău, 2019, 28 p.
9. Musteață L., Robu M., Corcimaru I., Musteață V. Leucemia limfocitară cronică. PCN-65, Chișinău, 2019, 32 p.
10. Robu M., Corcimaru I., Musteață L. Mielom multiplu. PCN-190, Chișinău, 2019, 25p.
11. Musteață L., Corcimaru I., Robu M. Trombocitopenia autoimună idiopatică la adult. PCN-189, Chișinău, 2019, 28 p.
12. Corcimaru I., Robu M., Musteață L. Hemofilia la adult, Chișinău, 2019, 25 p.

TERAPIE INTENSIVĂ

Planul tematic

Nr.	Tema
1.	Sindromul algic. Fiziologia durerii. Managementul contemporan al durerii.
2.	Insuficiența respiratorie acută. Clasificarea. Tratamentul.
3.	Insuficiența cardiovasculară acută. Clasificarea. Tratamentul.
4.	Tulburările echilibrului acido-bazic. Mecanismele fiziopatologice. Tratamentul.
5.	Tulburările echilibrului hidroelectrolitic. Mecanismele fiziopatologice. Tratamentul.
6.	Nutriția parenterală, enterală și combinată. Indicații. Principii de aplicare.
7.	Stările terminale. Clasificarea.
8.	Comele. Clasificarea. Managementul pacientul în stare de comă.
9.	Șocul hipovolemic, cardiogen, distributiv, obstructiv. Diagnosticul diferențial. Tratamentul.
10.	Stările septice. Criterii diagnostice. Principii de tratament.

Volumul asistenței medicale și limitele de competență

Nivel de însușire

A - asistat

I - interpretat

E – efectuat

Denumirea deprinderii practice	Nivelul	Volumul
Gazele sanguine și echilibrul acido-bazic	I	20
Oxigenoterapia cu mască	E	20
Aplicarea cateterului nazofaringean pentru oxigenoterapie	E	20
Manevra triplă Safar pentru restabilirea și menținerea permeabilității căilor respiratorii	A	10
Manevra Heimlich	A	10
Intubația oro-traheală	A	10
Aspirarea și lavajul traheobronșic	A	10

PR 8.5.1 PROGRAM DE REZIDENȚIAT

Redacție: 08

Data: 21.02.2020

Pag. 35/45

Puncția venoasă periferică	E	30
Montarea perfuziei intravenoase	E	30
Ventilarea pulmonară cu balonul Ambu	E	20
Aprecierea presiunii venoase centrale	A	10
Utilizarea monitorului cardiac	E	10
Masajul cardiac extern	E	10
Defibrilarea cardiacă	A/E	5
Aplicarea sondei nazogastrale decompressive	E	10
Calcularea necesității hidrice în 24 ore	E	20
Calcularea bilanțului energetic în 24 ore	E	20
Calcularea dozei necesare de insulină conform profilului glicemic	E	50
Oxygenoterapia prin mască	E	5
Tratamentul edemului pulmonar	E	5
Tratamentul sindromului coronarian acut	E	5
Tratamentul șocului septic	E	5
Tratamentul șocului hipovolemic	E	5

BIBLIOGRAFIE:

1. Cojocaru V., Hotineanu V., Cojocaru D., Usatai A., Bors M., Gutan V., Untila E. Leziunea pulmonara acuta /sindromul de detresa respiratorie acuta (LPA/SDRA) la bolnavii cu patologie chirurgicala. USMF „Nicolae Testemitanu”, Catedra Anesteziologie si Reanimatologie FECMF. -Ch.: 2011. 156 p.
2. Cojocaru V., Cojocaru D., Gutan V., Bors, M., Untila E. Sindrom de disfunctie de organ multiple. Materialele Congresului III International al Societatii de Anesteziologie si Reanimatologie din Republica Moldova. Chisinau, 6-9 septembrie 2012, p.155-158.
3. Gutu-Bahov C., Matcovschi S., Dumitras T., Sidorenco L., Talmaci C., Nicolenco I. Dexametazon in tratamentul pneumoniilor comunitare severe. Analele stiintifice USMF „N.Testemitanu”, Editia 13-a, Vol. 3, 2012, p.247-251.
4. Cojocaru V., Cernetchi O., Cojocaru D., Gutan V., Untila E., Bors M.; Cotelnic A.. Terapia antimicrobiana a sepsisului (recomandari metodice). USMF „N.Testemitanu”. Catedra Anesteziologie si Reanimatologie nr.2 – Chisinau 2012. 29 p.
5. Cojocaru V., Cernetchi O., Cojocaru D., Gutan V., Untila E., Bors M.; Cotelnic A.. Sepsisul micotic in unitatea de terapie intensiva (recomandari metodice) USMF „N.Testemitanu”. Catedra Anesteziologie si Reanimatologie nr.2 – Chisinau 2012. 22 p.

NEUROLOGIE

Planul tematic

Nr.	Tema
1.	Metodica de examinare și scale interntionale de testare a pacienților neurologici.
2.	Metode de investigații utilizate în neurologie:neuroimagingistice, neurofiziologice (EEG, EMG, Doppler, TC, TRM ș.a.)
3.	Migrena și alte cefalei. Clasificarea. Diagnosticul. Tratamentul. Profilaxia.
4.	Stările comatoase – comele. Formele clinice (primitive, secundare, exogene, endogene etc.). Diagnosticul diferențial. Tratamentul intensiv.
5.	Boala cerebro-vasculară. Etiologia, factorii de risc, clasificarea. Accident vascular cerebral ischemic, accident ischemic tranzitor, principii de tratament. Profilaxia primară și secundară.
6.	Boala cerebro-vasculară. Hemoragia subahnoidiană, accident vascular cerebral hemoragic, principii de tratament.

PR 8.5.1 PROGRAM DE REZIDENȚIAT

Redacție: 08

Data: 21.02.2020

Pag. 36/45

7.	Stări paroxismale în neurologie. Epilepsia. Status epilepticus. Sincope.
8.	Traumele cranio-cerebrale. Clasificarea. Clinica. Tratamentul. Principii de tratament.
9.	Tumorile cerebrale. Sindromul de hipertensiune intracraniană și compresie cerebrală. Principii de tratament.
10.	Neuroinfecțiile. Meningitele și encefalitele primare și secundare. Etiologia. Clinica. Tratamentul.

Volumul asistenței medicale și limitele de competență

Nivel de însușire

A - asistat

I - interpretat

E – efectuat

Nr.	Denumirea deprinderilor practice	Nivelul însușirii	Numărul
1.	Examenul neurologic primar	A/E/I	10
2.	Determinarea semnelor meningiene	A/E/I	10
3.	Puncția lombară	A	5
4.	Examenul lichidului cefalorahidian	I	5
5.	Tomografia cerebrală	I	10
6.	Rezonanța magnetică cerebrală	I	5
7.	Electroencefalografia	A/I	5

BIBLIOGRAFIE:

1. Harrison's neurology in clinical medicine ed.: S. L. Hauser. - New York, 2013.
2. Groppa S., Efremova D. Factorii de risc pentru accidentul vascular cerebral la adulții tineri în populația Republicii Moldova. Buletinul Academiei de Științe a Moldovei. Științe Medicale. 2017, Nr. 5(57). ISSN 1857-0011
3. Ciobanu N., Groppa S., Pantea V., Gudumac V. Rolul metaboliților oxidului de azot în AVC ischemice la pacienții cu sindrom metabolic. Revista de Știință, Inovare, Cultură și Artă „Akademos”. 2018, Nr. 2(49). ISSN 1857-0461
4. Vataman A., Ciolac D., Chiosa V., Groppa S. Aspectele morfologice corticale și subcorticale în epilepsia mioclonică. Buletinul Academiei de Științe a Moldovei. Științe Medicale. 2017, Nr. 5(57). ISSN 1857-0011.
5. Groppa S., Mereuță I. Epidemiological and diagnostic aspects of malignant cerebral tumours and nervous tissue. Revista științifico-practică "Info-Med", 2016, Nr. 2(28-1). ISSN 1810-3936.

BAZELE ECOGRAFIEI

Planul tematic

Nr.	Tema
1.	Fizica ultrasunetelor. Echipamente folosite în ecografie, pornirea aparatului, selectarea transductoarelor. Reglarea parametrilor tehnici ai imaginii.
2.	Artefacte întâlnite în ultrasonografie. Optimizarea imaginii și reducerea artefactelor. Măsurători pe imagine. Salvarea imaginii. Semiologia ultrasonografică de bază. Structura și redactarea unui buletin ecografic.
3.	Ficatul: identificarea organului, vizualizarea principalelor elemente anatomice (hilul hepatic, patul veziculei biliare, ligamentul rotund, lobii și segmentele); precizarea raporturilor anatomice cu organe învecinate.
4.	Sistemul venos port (evidențierea și măsurarea elementelor componente (vena portă, vena mezenterică superioară, vena splenică).
5.	Căile biliare (evidențierea și măsurarea căilor biliare intrahepatice (ductul hepatic drept și stâng) și extrahepatice).

PR 8.5.1 PROGRAM DE REZIDENȚIAT

Redacție: 08

Data: 21.02.2020

Pag. 37/45

	Colecistul (evidențierea colecistului, identificarea componentelor anatomice, măsurarea lumenului și pereților, identificarea raporturilor anatomice principale).
6.	Pancreasul (evidențierea pancreasului (cu elemente anatomice importante), identificarea capsulei pancreatice și a țesutului grăos peripancreatic, identificarea organelor cu care pancreasul intră în raport direct).
7.	Splina (identificarea și măsurarea splinei, vizualizarea hilului, precizarea elementelor vasculare component, identificarea organelor cu care splina intră în raport).
8.	Aorta (identificare în secțiuni longitudinale și transversal, identificarea vaselor emergente de pe peretele anterior și pereții laterali, precizarea raporturilor aortei abdominale)
9.	Vena cavă inferioară (identificarea vasului în secțiuni longitudinale și transversal, identificarea vaselor emergente, precizarea raporturilor anatomice); țesutul adipos retroperitoneal (identificare și caracterizare).
10.	Rinichii (evidențierea și măsurarea rinichilor în secțiuni perpendicular, identificarea elementelor componente (parenchim- evaluare, măsurare; sinus; aparat pielo-caliceal, evaluare); identificarea ureterului.
11.	Lojele suprarenaliene (identificarea lojelor suprarenaliene, evaluarea stucturii glandelor suprarenale, măsurarea glandelor suprarenale).
12.	Tubul digestiv (identificarea segmentelor accesibile ultrasonografiei (esofag abdominal, stomac, duoden, intestin subțire și gros), măsurarea pereților, evaluarea conținutului).
13.	Structurile mezentero-epiploice (identificarea mezenterului și a vaselor mezenterice, identificarea recesurilor peritoneale și a spațiilor de acumulare lichidiană, identificarea peritoneului parietal).
14.	Ascita. Reperele ecografice. Aprecierea volumului ascitei.
15.	Vezica urinară (identificarea în condiții de depleție și de vacuitate, evacuarea și măsurarea pereților, identificarea organelor în vecinate)
16.	Prostata, explorare suprapubiană (identificare, măsurare, precizarea lobilor, identificarea organelor cu care prostata intră în raport)
17.	Uterul, explorare suprapubiană (identificare, măsurare, recunoașterea elementelor componente, evaluarea ecostructurii).
18.	Ovare (identificarea și măsurarea ovarelor, evaluarea ecostructurii).
19.	Examinarea spațiului Douglas, identificarea prezenței lichidului în spațiul Douglas.
20.	Cavitățile pleurale (aprecierea prezenței epanșamentului pleural și volumului acestuia).

Volumul asistenței medicale și limitele de competență

Nivel de însușire

A - asistat

I - interpretat

E – efectuat

Nr.	Denumirea deprinderilor practice	Nivelul însușirii	Numărul
1.	Alegerea transductorului în raport cu zona anatomică care va fi explorată.	A/E	10
2.	Alegerea ferestrei de explorare adecvată.	A/E	10
3.	Reglarea echipamentului (sistemul de "gain", compensarea în timp a ecourilor, plasarea focarului, stabilirea dimensiunii optimale ale imaginii).	A/E	10
4.	Utilizarea sistemului de masurare în distanțe și volume.	A/E	10
5.	Obținerea imaginii ecografice optimale, folosind planurile de secțiune standardizate utilizate în ultrasonografie.	A/E	10
6.	Recunoașterea artefactelor și proceduri de eliminare a acestora.	A/E	10
7.	Redactarea buletinului ecografic sau/și interpretarea corectă a unui buletin ecografic emis de către un coleg cu experiență similară sau mai mare.	A/I	10

PR 8.5.1 PROGRAM DE REZIDENȚIAT

Redacție: 08

Data: 21.02.2020

Pag. 38/45

BIBLIOGRAFIE:

1. Badea R., Ducea S., Mircea P., Stamatian F. Tratat de ultrasonografie clinică. Vol.I, Editura Medicală, București, 2000.
2. Țâmbală C., Țurcanu V., Dumbrava V.-T., Cazacov V. Hemodinamica portală în funcție de severitatea cirozei hepatice. Sănătate Publică, Economie și Management în Medicină. Nr. 4(61) / 2015 / ISSN 1729-8687.
3. Țâmbală C., Țurcanu V., Dumbrava V.-T., Cazacov V., Darii E. Contribuții ale ecografi ei Doppler-duplex color în diagnosticul bolii hepatice cronice și hipertensiunii portale. Sănătate Publică, Economie și Management în Medicină. Nr. 5(50) / 2013 / ISSN 1729-8687.

E. PROGRAMUL STAGIULUI PRACTIC

Anul III

STAGIUL PRACTIC – MEDICINĂ INTERNĂ (*durata– 12 săptămâni*)

Stagiul practic se va desfășura în cadrul secțiilor de Medicină internă ale spitalelor raionale din Republica Moldova. Acest stagiu presupune activitate clinică zilnică (5 zile pe săptămână) a câte 7 ore pe zi, inclusiv 2 gărzi pe lună. La finalul stagiului medicii rezidenți vor prezenta raport despre activitatea efectuată, caiet de stagii completat (cu indicarea volumului de asistență medicală executată) și semnat de responsabili instituționali de rezidenți.

Anul IV

STAGIUL PRACTIC – MEDICINĂ INTERNĂ (*durata – 12 săptămâni*)

Stagiul practic se va desfășura în cadrul secțiilor de Medicină internă ale spitalelor raionale din Republica Moldova. Acest stagiu presupune activitate clinică zilnică (5 zile pe săptămână) a câte 7 ore pe zi, inclusiv 2 gărzi pe lună. La finalul stagiului medicii rezidenți vor prezenta raport despre activitatea efectuată, caiet de stagii completat (cu indicarea volumului de asistență medicală executată) și semnat de responsabili instituționali de rezidenți.

F. VOLUMUL DE ASISTENȚĂ MEDICALĂ (VAM)

Volumului asistenței medicale acordate de medicii rezidenți și limitele de competență la specialitatea Medicină internă, anul I

E - efectuat
I – interpretat
A – asistat

Competențe de asistență medicală acordată	Nivelul	Volumul
Împreună cu medicul responsabil discută cu pacientul în vederea obținerii acordului informat. Perfectarea unui acord informat.	E	300
Examinează primar pacienții terapeutici internați în secțiile de Boli interne, în alte secții spitalicești sau în secția de internare.	E	300
Împreună cu medicul responsabil formulează diagnosticul primar, elaborează planul de investigații și tratament al pacientului terapeutic, completează foaia de observație clinică.	E	300
Împreună cu medicul responsabil completează primar foaia de indicații, cu completările ulterioare zilnice.	E	300

PR 8.5.1 PROGRAM DE REZIDENȚIAT

Redacție: 08

Data: 21.02.2020

Pag. 39/45

Împreună cu medicul responsabil formulează și argumentează diagnosticul clinic în primele 72 ore de la spitalizare.	E	300
Împreună cu medicul responsabil codifică diagnosticul în conformitate cu sistemul DRG.	E	300
Efectuează 2 gărzi de noapte pe parcursul unei luni. Perfectează documentația de gardă cu raportarea ulterioară șefului de secție, clinicii, precum și la conferința matinală (raportul de gardă).	E	22
Efectuarea manoperilor diagnostice de baza: inspecția, palparea, percuția și auscultația organelor interne.	E	300
Monitorizează și evaluează starea pacienților instabili, cu indicarea suplimentară a acțiunilor necesare împreună cu medicul responsabil (analize, investigații, etc.).	E	100
Programează investigațiile de diagnostic de laborator și instrumentale a pacienților din secție. Evaluarea riscului și pregătirea pacientului de investigație sau procedură (fibrobronhoscopie diagnostică și curativă, colonoscopie, pleurocenteză, laparocenteză etc.). Completează împreună cu medicul responsabil documentația necesară.	E	300
Monitorizarea pacientului supus transfuziei preparatelor de sânge. Completarea documentației necesare.	E	30
Împreună cu medicul responsabil formulează diagnosticul final, completează documentația necesară în caz de externare/ transfer al pacientului : <ul style="list-style-type: none">- epicrizei de externare/transfer- extrasului din foaie de observație clinică,- completarea fișelor statistice (generală, în caz de pneumonie, oncopatologie primar depistată, pentru serviciul AMU) Elaborează recomandări pentru etapa de ambulator.	E	300
Analiza generală a sângelui	I	300
Analiza biochimică a sângelui	I	300
Analiza generală a urinei	I	300
Analiza generală a sputei	I	200
Analiza sputei la BAAR	I	100
Analiza generală a lichidului pleural	I	20
Analiza generală a lichidului ascitic	I	10
Analiza generală a lichidului cefalo-rahidian	I	5
Gazele sanguine și echilibrul acido-bazic	I	10
Determinarea grupei sanguine și a factorului Rhesus	I	10
Hemocultura	I	10
Sputocultura	I	100
Urocultura	I	30
Pulsoximetria	E	200
PEF-metria	E	50
Spirometria	I	200
Radiografia toracelui	I	200
Electrocardiograma	I E	200 50
Ecografia cordului	I	50
Ecografia abdominală	I	100
Fibrobronhoscopia	A	20
Fibroesofagogastroduodenoscopia	A	20
Fibrocolonoscopia	A	10
Rectoromanoscopia	A	10

PR 8.5.1 PROGRAM DE REZIDENȚIAT

Redacție: 08

Data: 21.02.2020

Pag. 40/45

Pleurocenteza	A	20
Laparocenteza	A	10
Tratamentul crizei de astm bronșic	A	5
Tratamentul astmului cardiac	A	5
Tratamentul urgenței hipertensive comune	E	20

Volumului asistenței medicale acordate de medicii rezidenți și limitele de competență la specialitatea Medicină internă, anul II

E - efectuat
I – interpretat
A – asistat

Competențe de asistență medicală acordată	Nivelul	Volumul
Se mențin manoperele și competențele de la nivelul anului 1, cu activitate mai mare în secție în calitate de asistent al medicului/ șefului de secție. În secție monitorizează pacienții instabili (lăsați la evidență). Poate efectua de sinestătător gărzi de noapte. Împreună cu medicul responsabil face recenzii și participă la conferințe clinico-morfologice.	E	200
Analiza generală a sângelui	I	200
Analiza biochimică a sângelui	I	200
Analiza generală a urinei	I	200
Analiza generală a sputei	I	200
Analiza sputei la BAAR	I	100
Determinarea grupei sanguine și a factorului Rhesus	I	10
Hemocultura	I	10
Sputocultura	I	100
Urocultura	I	30
Pulsoximetria	E	200
PEF-metria	E	50
Spirometria	I	200
Radiografia toracelui	I	100
Tomografia computerizată a toracelui	I	30
Tomografia computerizată a abdomenului	I	20
Electrocardiograma	I E	100 30
Fibroesofagogastroduodenoscopia	A	30
Pleurocenteza	A	10
Oxigenoterapia prin mască	E	20
Tratamentul crizei de astm bronșic	E	5
Tratamentul urgenței hipertensive comune	E	30
Resuscitarea cardio-respiratorie	E	5
Tratamentul șocului hipovolemic	A	5
Tratamentul vomei	E	5
Tratamentul diareei acute	E	5

PR 8.5.1 PROGRAM DE REZIDENȚIAT

Redacție: 08

Data: 21.02.2020

Pag. 41/45

Volumului asistenței medicale acordate de medicii rezidenți și limitele de competență la specialitatea Medicină internă, anul III

E - efectuat
I – interpretat
A – asistat

Competențe de asistență acordată	Nivelul	Volumul
Se menține volumul manoperilor efectuate de sinestătător precum și a competențelor precedente cu extinderea lor. Astfel rezidentul anului III va examina primar pacientul împreună cu medicul responsabil, cu stabilirea tacticii de examinare și tratament, iar ulterior va completa de sinestătător foaia de observație clinică, foaia de indicații, cu control ulterior al medicului responsabil. Poate efectua de sinestătător gărzi de noapte. Împreună cu medicul responsabil face recenzii și participă la conferințe clinico-morfologice.	E	300
Analiza generală a sângelui	I	200
Analiza biochimică a sângelui	I	200
Probele reumatice	I	30
Analiza generală a urinei	I	200
Analiza generală a sputei	I	200
Analiza sputei la BAAR	I	100
Analiza lavajului bronșic	I	10
Analiza generală a lichidului pleural	I	30
Analiza generală a lichidului ascitic	I	10
Analiza generală a lichidului cefalo-rahidian	I	5
Hemocultura	I	10
Sputocultura	I	100
Urocultura	I	30
Pulsoximetria	E	100
PEF-metria	E	50
Spirometria	I	100
Test de mers de 6 minute	E	50
Radiografia toracelui	I	200
Radiografia abdomenului (de ansamblu)	I	20
Radiografia tractului digestiv cu contrast	I	30
Tomografia computerizată a toracelui	I	50
Tomografia computerizată a abdomenului	I	20
Electrocardiograma	I E	200 30
Ecografia cavităților pleurale	A/I	10
Ecografia cordului	I	100
Ecografia abdominală	I	200
Fibrobronhoscopia	A	30
Fibroesofagogastrroduodenoscopia	A	30
Fibrocolonoscopia	A	10
Rectoromanoscopia	A	10

PR 8.5.1 PROGRAM DE REZIDENȚIAT

Redacție: 08

Data: 21.02.2020

Pag. 42/45

Pleurocenteza	A	30
Laparocenteza	A	10
Oxigenoterapia cu mască	E	20
Tratamentul crizei de astm bronșic	E	5
Tratamentul sincopei	E	5
Tratamentul urgenței hipertensive comune	E	20

Volumului asistenței medicale acordate de medicii rezidenți și limitele de competență la specialitatea Medicină internă, anul IV

E - efectuat
I – interpretat
A – asistat

Competențe de asistență acordată	Nivelul	Volumul
Se mențin competențele precedente cu extinderea lor, precum și a manoperelor efectuate de sinestătător. Rezidentul anului IV va examina primar pacientul împreună cu medicul responsabil, cu stabilirea tacticii de investigații și tratament, va completa singur foaia de observație clinică, foaia de indicații, sub semnatura medicului responsabil. Va interpreta per ansamblu examinarea instrumentală și de laborator a pacientului. Se vor extinde competențele de procedee și tratament al stărilor de urgență. Poate efectua de sinestătător gărzi de noapte. Împreună cu medicul responsabil face recenzii și participă la conferințe clinico-morfologice. Va rezolva singur urgențele terapeutice, cu înștiințarea medicului responsabil sau șefului de secție.	E	300
Analiza generală a sângelui	I	200
Analiza biochimică a sângelui	I	200
Probele reumatice	I	30
Analiza generală a urinei	I	200
Analiza generală a sputei	I	200
Analiza gazelor sanguine și a echilibrului acido-bazic	I	50
Analiza sputei la BAAR	I	100
Analiza lavajului bronșic	I	10
Analiza generală a lichidului pleural	I	30
Analiza generală a lichidului ascitic	I	10
Hemocultura	I	10
Sputocultura	I	100
Urocultura	I	30
Pulsoximetria	E	100
PEF-metria	E	50
Spirometria	I	100
Test de mers de 6 minute	E	50
Radiografia toracelui	I	200
Radiografia abdomenului (de ansamblu)	I	20
Radiografia tractului digestiv cu contrast	I	30

PR 8.5.1 PROGRAM DE REZIDENȚIAT

Redacție: 08

Data: 21.02.2020

Pag. 43/45

Tomografia computerizată a toracelui	I	50
Tomografia computeraizată a abdomenului	I	20
Electrocardiograma	I E	200 30
Ecografia cavităților pleurale	A/I	10
Ecografia cordului	I	100
Ecografia abdominală	I	200
Fibrobronhoscopia	A	30
Fibroesofagogastroduodenoscopia	A	30
Fibrocolonoscopia	A	10
Pleurocenteza	A	30
Laparocenteza	A	10
Oxigenoterapia cu mască	E	50
Nebulizare	E	20
Tratamentul sindromului bronhoobstructiv	E	30
Tratamentul sindromului coronarian acut	E	5
Tratamentul urgenței hipertensive comune	E	20
Tratamentul cetoacidozei	E	5
Tratamentul hipoglicemiei	E	5
Tratamentul diareei acute	E	5
Tratamentul edemului pulmonar	E	5
Tratamentul șocului toxico-infecțios	E	5
Tratamentul sindromului edematos	E	30
Tratamentul durerii	E	20
Tratamentul sindromului febril	E	20

IV. METODE DE PREDARE ȘI INSTRUIRE UTILIZATE

- prezentarea și discutarea cazului clinic la seminare și la prelegere;
- prezentarea informației despre gărzi la conferințele matinale;
- prezentarea bolnavilor la vizitele profesorului, conferențiarului, șefului de secție;
- lucrul de sine stătător al rezidenților asupra literaturii de specialitate;
- prezentarea și discutarea referatelor;
- participarea activă la lucrările conferințelor clinice și clinico-anatomopatologice;
- participarea la lucrările conferințelor științifice republicane, municipale, ale IP USMF „Nicolae Testemițanu” etc. și acumularea creditelor necesare pentru atestarea profesională periodică;
- efectuarea lucrărilor științifice în baza materialului bibliografic, arhivelor spitalului clinic și a observațiilor proprii;
- îndeplinirea caietelor de stagiu practic al medicului rezident.

PR 8.5.1 PROGRAM DE REZIDENȚIAT

Redacție: 08

Data: 21.02.2020

Pag. 44/45

V. METODE DE EVALUARE

1. *Examene* de promovare după fiecare an de studii la Medicină internă (examen practic – demonstrarea deprinderilor practice prevăzute de program).
2. *Colocviu diferențiat* la:
 - a) Pneumologie,
 - b) Alergologie
 - c) Ftiziologie,
 - d) Cardiologie,
 - e) Gastroenterologie,
 - f) Reumatologie,
 - g) Nefrologie,
 - h) Boli infecțioase
 - i) Endocrinologie,
 - j) Hematologie,
 - k) Terapie intensivă,
 - l) Neurologie,
 - m) Bazele ecografieidecizia fiind exprimată printr-o notă conform sistemului de apreciere de 10 puncte.
3. **EXAMENUL DE ABSOVIRE se desfășoară conform Regulamentului** în trei etape:
 - a) examen practic prin demonstrarea deprinderilor practice prevăzute de programă;
 - b) testare cu grilă sau testare atestată de calculator;
 - c) examen teoretic.

VI. LIMBA DE PREDARE:

Română

VII. BIBLIOGRAFIA RECOMANDATĂ LA SPECIALITATE:

A. Obligatorie:

1. Harrison. Principiile medicinei interne. Ediția a XIV-a. Editura „Teora”, 1591 p.
2. Caproș N., Dumitraș T., Nichita S., Draguța N., Vlasov L., Corlăteanu O. Differential Diagnosis in Internal Medicine. Chișinău, 2019, 447 p.
3. Protocoalele Clinice Naționale, la temele corespunzătoare.

B. Suplimentară:

1. Matcovschi S., Dumitraș T., Caproș N., Guțu-Bahov C., Cotov T., Surugiu O. Pneumoniile comunitare: impactul asupra sistemului cardiovascular. Archives of the Balkan Medical Union. 2016, 51 (1), p. 176-180.
2. Matcovschi S., Dumitraș T., Balan I., Condru V. Tratamentul adjuvant al pneumoniilor comunitare: revista literaturii. Buletinul Academiei de Științe a Moldovei. Științe medicale. 2013, nr. 1 (37), p. 145-149.
3. Talmaci C., Matcovschi S., Țerna E., Dumitraș T. Clinical and evolutionary peculiarities of pneumonia in patients with diabetes mellitus. În: Materialele celei de a XIX-ea Sesiuni a Zilelor Medicale Balcanice și a celui de al II-lea Congres al Medicinei Urgente din Republica Moldova. Archives of the Balkan Medical Union. Chișinău, 2013, 48 (3), p. 67.
4. Țerna E., Matcovschi S., Vlasov L, Dumitraș T., Tcaciuc A. Semnificații clinice ale terapiei anticolinergice la pacienții cu bronhopneumopatie cronică obstructivă. Sănătate publică, economie și management în medicină. 2016, nr. 2 (66), p. 56-58.

PR 8.5.1 PROGRAM DE REZIDENȚIAT

Redacție: 08

Data: 21.02.2020

Pag. 45/45

5. Matcovschi S., Dumitraș T., Cesac I., Ursu A., Covalschi M., Ciobanu D. Preparatele antibacteriene noi în tratamentul pneumoniilor. Buletinul Academiei de Științe a Moldovei. Științe medicale. 2016, nr. 1 (50), p. 342-345.
6. Popescu A., Bolun E., Dumitraș T., Ignatiuc E., Matcovschi S., Draguța N., Cravcenco D., Prisacaru E. Pneumonie comunitară cauzată de coronavirus (caz clinic). Culegere de articole științifice consacrată aniversării a 90-a de la nașterea ilustrului medic și savant Nicolae Testemițanu. Chișinău, 2017, p. 246-249.
7. Dumitraș T., Matcovschi S., Cotov T. Tusea cronică (elaborare metodică). Chișinău, 2015, 55 p.
8. Dumitraș T., Guțu-Bahov C., Matcovschi S., Dumitraș G., Cotelnic A. Procalcitonina (elaborare metodică). Chișinău, 2017, 85 p.

- *Îndeplinirea zilnică a caietului de stagiul al medicului rezident este obligatorie pentru susținerea examenelor de promovare pe parcursul studiilor.*
- *În caz de nerealizare a baremului indicat în caietul de stagiul rezidentul poate fi exclus de la examenul de absolvire de medic specialist.*
- *Nerespectarea acestui program determină atât retragerea medicului din instituția medico-sanitară respectivă, cât și exmatricularea de la studii de rezidențiat.*